

అమృతం ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

జెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 23-వ తేది సోమవారము

No. 169

నంపుటము ౯

మండు భి నా మి యం వ త్స ర ము, కార్తీకమాస శుద్ధ తృతీయ 3.

నంచిక ౧౬౯

అమృతాంజనము అన్ని

నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. నకలుమందులవలన మోసముగలుగును. వంచభాషచీటిని చూచిగొనిన మోసముగలుగుదులమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

శుద్ధస్వదేశి బెంగుళూరు - మేలు పట్టుచీరలు

జరిగెచీరలు, కిరిగలు, రవికలు, రుమాళ్లు, చావణీలు, పావళ్లు, సావానాకట్టుకట్టలు, గొనుగట్టలు మొదలగునవి పురమాషిగా మేలురకం పట్టులో చిలకపచ్చ, తనుపుపచ్చ, ఎలుపు, రోహ, ఆకాశవర్ణం, ఆరంజరంగు, మేఘవర్ణం, కాఫీరంగు, నెమలిరంగు మొదలగు రంగులలో వారివారి అర్థమేరకు తయారుచేసి పంపెదము.
చాయకు గ్యారంటీ:—ఒకసారి అర్థయచ్చినవారు తప్పక ఎప్పుడూ మాకే అర్థమనవలెను.
వికరములకు ఈదిగువ చిలాసమునకు వ్రాయవలెను. మాకం సుబ్బరాయ శెట్టి అందు బ్రదర్స్,
పోస్టు బాక్స్ నెంబరు 55. పట్టుబది వర్తకులు, చాక్, బెంగళూరునీటి.

త్వరపడుడు.

మేల సులభము.

ఫల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది.

129 రకముల ఔషధములున్నవి

(31) బోకకాళి సంహారిణి:—ఎంతకాలమునుండియున్న కీకపక్షిలో ముత్యము వారములోజాలలో గుణము కనబరచి. కార్లుమంటలు, నీరు వారిచుటుయ్యగాక పగిలిన పాదములు సహా స్వస్థంబై కమలములవలె ప్రకాశించును.

15 రో. రు 4-8-0 వారమునకు రు 2-8-0

(40) నిఖిల వ్యాధిమర్తేభ కంఠీరవము. చిట్టఫీరంగి, పల్లిక, బగ్గిలోనగు సవాయిలున్ను, కీకపక్షి, నల్లని పొడలు, మూలవ్యాధి, పొండుపు, సహమేహములు, మేహములు, మేహప్రణములు, కుక్షివృద్ధి మొదలు అన్ని వ్యాధులకు వారము లోజాలలో నివారణజేసి బలము, కీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, పీర్వవృద్ధి కలిగించును. ఇచ్చాపత్రికం.

మేల రో. రు 8-0-0, 15 రో. రు 3-4-0.

(90) సర్వవిధ క్షగోగసంహారిణి. చిల్లింబివ పత్తి, తెలుపు, ఎరుపు, నలుపు లోనగు యేరంగు కగనైనను, మాత్ర ము నల్లముగాగాని, బొట్టుబొట్టుగాని పడుట, యీ గుణములన్నియు తగ్గి రక్తవృద్ధి చేయును. 3 పూటలలో గుణము కనిపించును. ఇచ్చాపత్రికం.

డబ్బీ రు 1-4-0.

(48) మహాప్రణాహిరసము (అను అస్తవక్ కుష్టుగోగసంహారిణి) మేల రో. 5-0-0. 15 రో. 2-12-0. సహమేహ ములు, పొడలు, మచ్చలు, కాళ్లు, చేతివేళ్లు, పెదవులు, ముక్కు, వర్ణరాలు లానై ఎర్రబారి పదా తిమ్మిరలుగా నుండుట, మేహనీరు, అంతరప్రణములు వర్ణరాలుకు పురూషధము.

(27) శ్రీరామాస్త్రయోగము మేల రో. రు 8-0-0, 15 రో. రు 4-0-0 కఫములు, క్యాసకాసులు, దగ్గు, వగర్లు, తిబ్బములు, మొ॥ శ్లేష్మవ్యాధులకు బ్రహ్మాస్త్రము, 3 పూటలలోకఫమును హరించి మేలరోజులలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును. గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు.

(గోపాలపురం)

కె. వి. ఆచారి,

ఆయుర్వేద యూనాని డాక్టరు.

K. V. Achari

Ayurveda unani Doctor.

సుప్రసిద్ధమైన

శ్రీక ర క స్తూ రి మా త్ర లు.

రెండు కుటుంబరత్నములు

నోరును మిక్కిలి కుద్రమాగా నుండును. మంచితీర్థ క్రింది కలిగించును. అంటువ్యాధులు రానీయక ఆటంకపరచును. దిద్దలకు గాని, పెద్దవారికి గాని వగ్గు, జలుబు, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, వాయువృద్ధి, మంతుజ్వరములు మున్నగు వ్యాధులకు అమృతమైన గుణమును గలగ్గజేయును. తొంటులముతో ధరించుటకు మిక్కిలి ఉపయోగమైనది.

250 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-8 ధర రూపు 0-4-0; 12 బుడ్డు వి. పి. ఖచ్చతో సహా రూపు 3-0-0 లకును. ప్రచునంజన్ గూడు దంతచూర్ణము:—నకలవిధ కంఠవ్యాధులకు త్వరలో కాగుచేయును. మంచిపట్టుత్వమును కలిగి

1 పాటము 1 నెలకు సరిపోవును. ధర రూపు 0-1-0; 12 బుడ్డు పాటములు వి. పి. ఖచ్చతో సహా రూపు 1-0-0

ఆయుర్వేద విద్యాన లి. వి. పండితులు, నంజన్ గూడు పోస్టు. (మైసూరు జిల్లా) (2)

మానవృత్తమును గ్రహించితిరా?

లేనిచో ఒకసారి మా ప్రదర్శనశాలకు దయ చేయుడు. సవరం బంగారు గజ్జల అడ్డిగలు, వడ్డ్యాణము, నాగవత్తులు, కంటెలు అడ్డిగలు, మొలత్రాడు, గడియారము గొలుసు చేతిరెట్టులు, యిది యది అననేల ఎట్టి రకమైనను వారి వారి కోరిక ప్రకారము తయారుచేసి సకాలములో యివ్వబడును. (5)

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలుకర్తలు, 25, చైవాబాదరోడ్డు, భద్రాచలం.

స్వ దేశి దీ ప ము లు

ఇది కల్పితేని ఇత్తిడిచే హిందూ దేశ కర్మాగారమునందు చేయబడినది.

దీనిలో రెండు క్రొవ్వవత్తులను పెట్టుటకు మొరలుగలవు. ప్యాకింగు వి. పి. ఖచ్చలతో సహా 1-కి ధర రూపు. 10-4-0 లు మాత్రమే.

క్రొవ్వవత్తి మొరలు లేకుండ ఉడువత్తుల నుండు మొర కావల సినవారు వివరముగా తెలిపిన ఆ ప్రకారము గా తయారు చేసి పంపబడును.

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

S. RAMA Aiyer, P. O. No 238, Calcutta.

“తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము”

మీరు ఇంకెవరికీ లేకుండు మధ్యపాఠం తెచ్చుకొని భాషాశీలమవును. దివ్యము లోక గంట వని. “ప్రతిస్థానము నిమిత్త మనాదిక పండించండి!”

18 ఇంకెవరికీ లేకుండు మధ్యపాఠం, కానివాడు.

ఇదొక సారి చదవండి

ప్రేమరుషులకు, రోగులకు, నిరోగులకు
ప్రాణమువంటి రుచికరమైనది.

రోగోద్రవవములును, ముసలితనమును తేకుడ
బహుకాలము సుఖముతో జీవించుటయుం

దిచ్చగల వారికి

ఈ దేశంబున నెలఖరువర కుడబ్బాడు 6-8-0	సి లా జ తు ర సాయనం (అమృతోపమము)	1-28 10.00 జనవరి నెల మొదలు బా. రు. 8.0-0
---	--	---

20 కులముల దబ్బా రోగులకు 20 దినములకు నిరోగు
లకు 40 దినములకు వృద్ధాప్యమువలన గాని, అధిక శరీరమా
సిక పుష్కలము వలనగాని, ఏదైనా కఠినవ్యాధిపీడలకు గాని
శరీరముకృష్ణించినను, అతిశుష్కమైనను, ఇంద్రియదులపట్టుత్వ
ము తగ్గినను విశేషముగ శరీరపుష్టి, కాంతి, మితిలేనిబలము,
శరీరపట్టుత్వము, కక్తి, ఉత్సాహము, గుఱుము, మాఖ్యముగ
కలుగును. శుక్ర మేహము, రక్త మేహము, నీలమేహము, హరి
త్రామేహము, దుర్బంధకుక్రసావము మొదలగు నైక సంకటము
లు, సుకాయ సంకటములు ఎంతకాలమునుండి పీడించుచున్నను
అతిశ్రేణుకాలములో నిర్మూల మగును. మధుమేహము, ఇంద్రి
యనష్టము, బహుమూత్రోగముల తుడుర్బుటయుం దీ యావధ
రాజము సుశుద్ధియు. ఏమందులవల్లను నివర్తింపక చిరకాలము
నుండి పీడించుచుండు రక్తప్రదర్మము (కుసుమరోగము) స్వేద
ప్రదర్మము (తెల్లబట్ట), ఋతుశూల (ముట్టునొప్పి), మరి తుడు
దని నిరాశచేసికొని యుండు అన్నివిధము లగు గర్భాశయ
వ్యాధులు, మర్మస్థానవ్యాధులు, అజీర్ణము, కలనొప్పి, కృశత్వ
ము, నిస్సాణ, ఇ.క ననేకరగ్గుల నీరసాయము, అమృతము
వృత్తువును జయించు చందమున జయించును. ధాతునికారము
రక్తవికారము, ఆరంభవృద్ధరోగము, కొదకు, ఫిరంగరోగము
మోహమువలనగాని తైత్వమువలనగాని కలిగిన, ఎఱపు, తెలుపు,
నలుపు, అనేకవర్ణములు గలమచ్చలు, బగ్గెలు, కణకలు, పొక్కు
లు, రసదీపి, పామరదీపి, ములుపు, నవామేహప్రణములు, గోరోగ
ములు, తాగురోగములు, దంతవ్రణములు, జ్వారోగములు, కర్ణ
రోగములు, నేత్రరోగోగములు, మర్మస్థానవ్రణములు, అతిశ్రేణు
ముగ తుడురును. మధ్యకాలమున ఎందువల్ల సంభవించిన నపుం
కత్వమైనను, ఇంద్రియపట్టుదనమైనను, శుక్లవృద్ధోగ మైనను,
తీర్చుక తుడురును. నవయావనబలములు కలుగును. ఈకలాపతు
రసాయనము పుచ్చుకొనుటవలన అతిశుద్ధివృద్ధియువరకు జేహావనో
బలములు, ధాతువులు పట్టుత్వము కలిగి అతిసుఖముతో జీవ
యాత్ర గడపును. తీయ, ఉబ్బున, కాసరోగులవలన, జీర్ణజ్వరి
కులవలన, అజీర్ణరోగులవలన, కష్టతరములగు ఇ.క ననేకవ్యా
ధిపీడితులకును ఇది బాల్యమిచ్చుననితలె పాతముజేయును. రోగు
లకు ఆరోగ్యమున్ను, దుర్బలలకు బలమున్ను, కృశించియున్న
వారికి శరీరపుష్టిని, నిరోగులకు దీర్ఘాయువు, సంపూర్ణరో
గ్యము, అమితోత్సాహమున్ను ఈ రసాయనమువలన చప్పన
కలిగించు దివ్యవృద్ధి ముంకటి కలది యెవ్వరును జెప్ప
జాలరు. మీ రొకసారి గొని దీని ప్రత్యక్షగుణములు పరీక్షింపు
చురు గాక. తెలుగున గాని, యింగ్లీషున గాని స్పష్టముగ మీ
చిరు నామతో మాకు ప్రతియుక్తరము ప్రాస్తా
యాండకలయును.

ఆయుర్వేద రత్న, పండిత,
బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్స్,
ఆయుర్వేదావధాలయము, బరంపురం, గంజాజిల్లా.

పుటల
180 పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతసుఖమును పొం
దుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుస
రించుటవలననే కలుచున్నది.

ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును
కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్వే
దాని యిచ్చించును.

ఈ పుస్తకము ఇశానుగా నీయబడును.
బోర్డుచార్జీయే మేమే భరించి పంపెదము.
నెలకునే ప్రాయము.

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము.

26. బ్రాడ్వే, మద్రాస్

వృత్తాంతలేఖలు

అడయారు

(మావిలేఖకుని యొద్దనుండి)

అడయారు, అక్టోబరు 20:—మాఅసిస్టెంటు కలెక్టరు శ్రీ
యత వెంకటాచారి రామకృష్ణయ్యచాదరి వి. సి. ఎస్.గారి సతీ
తిలకము, వివర్ణము వాతబడి, కొద్దిదినముల క్రిందట గుంటూ
రుపురమున కీర్తిశేఖరాచార్యుల వినూకాంతయుచింతించుచున్నా
ము. మా సానభూతి, శ్రీరామకృష్ణయ్యగారికి వారిబంధు
మిత్రాదులకు దెలుపుచున్నాము.

ఆంధ్రకావీయ కలాకాల

మామూలు ప్రకారము అడయారులో ఈసంవత్సరము నైతము
అంధాబాతీయ కలాకాలకు చాలసామ్యము వహింపబడింది. అడ
యారువాసులు, కలాకాల తరపున వహింపబడిన, వాలంటీ
యర్లను సత్కరించి, కలాకాలకు తమకీర్తినిబలిగ, సహాయము
జేయుటకు ముందంజవేయుట సంతోషకరము.

విద్యార్థిసంఘము

విశ్వవిద్యాలయపు విద్యార్థి సంఘమువారు చెన్ననగరము
నందలి పెద్దలను నావోనించి, అపుడపుడు సంఘముపక్షమున,
ప్రత్యేకోపవ్యాసముని నిప్పించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.
వెనెడెకనే కలాకాలలో రసాయన శాస్త్రపండితులు డాక్టరు
బి. బి. దేవుగారు "రసాయనశాస్త్రజ్ఞుని కార్యక్రమమును"
గురించియు, వ్యవస్థాపతికా సంపాదకులగు కె. ఎం. పాని
కారు ఎం. ఏ. గారు "నానారాజ్య నాగరీకతాపర్యవేషమును"
గురించియు లాకాలేజీ ప్రిన్సిపాలు ఆర్డరు జేపిచ్చుగారు రగ్గి
విద్యాలయమునందలి విద్యార్థిజీవితమును గురించియు నింతవర
కుపర్యవేషించుట కంగీకరించినారు. విద్యంగమంత్ర ఇతరప్రము
ఖులు మరికొందరు నైతము, ఇచ్చటికి వచ్చి యుపన్యసించుట
కంగీకరించినారు.

ధర్మవరము

(ఒక విలేఖరి వద్దనుండి)

నేటి దినము (19-10-22) పెనుగొండ నుండి అభివృద్ధి
కాఖాగ మంత్రియగు శ్రీ కూర్మా వేంకటరెడ్డి నాయుడు
గారు గింటల పావుపెంజరులలో గుంతకల్లునకు బోవుచు
నీ గ్రామం దైత్యేష్టేషన్ నందు దిగిరి. వారికి ధర్మవర పోరుల
పక్షమున కొండలు అధికారులతో బాటు ప్రముఖులు స్వాగత
మొగిరి. స్వాగత పుత్రమున నీ గ్రామమున చేతిగుడ్డులపై
తయారు జాబడిన పట్టు బిర్రుస్త్రముల విషయమై నిమిష జెప్ప
చు 1924 సం॥న లండన్ పట్టణమున జరుగబోవు సామ్రాజ్యవస్తు
ప్రదర్శనమునకు తమ బట్టల పంప సిద్ధముగ నుండిమని దెలిపిరి.
తటాకనిర్మాతయగు శ్రీకృత్యశక్తి యొడెయత వంటి జేకభక్తా
గ్రేసరు లండన్ ఫలవనియు ధర్మవరము నుగడించి, కొండంత
యాక తమయందు బట్టుకొనియున్నామని శ్రీ నాయుడుగారికి
విన్నవించిరి. ఇందుకు శ్రీవారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు సా
స్తు ప్రదర్శనమున కీగ్రామ పౌరులు తమచేతివై దయా
న వస్త్రముల బంపుట తమకు యానందమనియు, పారి
శ్రామికాభివృద్ధి కాఖాగ మంత్రియగు తామటిపర్తిశంకరులకు
నెక్కుడు ప్రోత్సాహమొసగి హిందూజాతీయ కల్యాణార్థ స్థితికి
జేబుజిత్తుంచుచుండెననియు, ప్రజలంతటా దమకు సాయపడ
వలయుననియు, హిందూజాతీయ భిక్షువృద్ధికి రావలయునన్న యంగ
కాలే ముఖ్యపాధనము లనియు దెలుగుననే ముచ్చటించిరి
నాయుడుగారి యాకాయము లెంతయు నభివృద్ధియయిచులే గాని
కొంతవరకు వీరికి పోశ్యాత్మకవ్యామోహము పీకలేదని తెలియు
చున్నది. భారత జేకమునకు యంగతములు ముఖ్యములని దెలియ
జేయు మంతయు ప్రోత్సాహపడముగనున్నది. ఎండలో కూడు
గుడలేకయల్లాడు ప్రజలకు భుక్తినిొసగు చేతిపరికరము పీరించు
తన ప్రశంసించక వాని ప్రోత్సాహిచ్చిని మార్చి యాలోచించక,
పాశ్చాత్య యంత్ర పరిశ్రమాభివృద్ధిని గూర్చి కనుంగుడు ప్రశం
సించుట ప్రోత్సాహపడముగను, కోపమునుగనున్నది. శ్రీవారు
తమకు ప్రాధులేమందున తమ యభిప్రాయముల దెలుపుటకు
వ్యతిరేకమందు తాము మరొకసారి పిలు గల్గించుకొని యీ
గ్రామమునకు వచ్చి పట్టు జరిగను సంపూర్తిగా వాచి పోదు
మని నెలబెట్టిరి. శ్రీవారు తెలిపినటులు యీ పట్టుజనున కర్ణ
దెంచి చేతిపనుల జూచిన పిమ్మట నైనను దమ యభిప్రాయ
ముల మార్చుకొని చేతిపనులే జేకప్రోత్సాహిచ్చికి మూలములని
తెలిసికొందు గాక.

జాతీయ విద్యావీరము

న్నా త క ల కా తి ధ్య ము

(మా ప్రతినిధి యొద్దనుండి)

అడయారు, అక్టోబరు 20:—నిన్న సాయంకాలము,
గత సంవత్సరము జులై నాడు జాతీయవిద్యావీరమువారి పట్టు
పరీక్షలలో నుత్తీర్ణులైన వారి గౌరవాధ్యక్షుగా జాతీయవిద్యా
వీర విద్యార్థిసంఘమువారు అడయారునందలి దామోదర తో
టలో సాతిధ్యమిచ్చిరి. విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుల నేతృత్వమున
నూతన స్నాతకులు కలాకాల విద్యార్థులు ప్రాధేసరులు అడ
యారు వాసులలో ననేకులు, సంఘమువారి యాహ్వానము
సంగీకరించి ఆతిథ్యమునకు విచ్చేసిరి.

విద్యార్థి సంఘాధ్యక్షులు ఏ. ఆర్. ఎలిరాజగారు నూతన
స్నాతకులను, ఆతిథుల కందరికిని, మరియయు చేసిన తీర్థనం
తరము, భిక్షలందరు ఉపాహారములను భుజించిరి. తదనంతరము
ఆధ్యక్షులు, విశ్వవిద్యాలయపు ప్రస్తుతపు విద్యార్థుల పక్షమున
పట్టభద్రుల నభివందించుచు, విశ్వవిద్యాలయము వారి యాదర్శ
ములను లోకమునకు చాటి, కీర్తి ప్రతిష్ఠల నిలుపుభారము నూ
తన స్నాతకులపై గలదనియు అతిసామర్థ్యులను జేకనేవా
నిరతులు నగు ప్రఖ్యాత పండితులకు ఆరండేలు, త్రిలోకీకరు
అగాపిగార్ల సన్నిధిని కీర్తిజనును బొందిన పట్టభద్రులు మా
తృనేవారాధనమున నేమౌతము, వెనకంజి వేయుట కలబాని
వార్ల యని, స్నాతకుల భావిభరితస్వమును గాంచుటకు విద్యా
లోకము ఆత్మాతురతతో పీక్షించుచున్నదనియు, భగవానుడు
స్నాతకుల ప్రయత్నముల పట్ల తనవిధముగ కేలుత నీయ
ప్రార్థించిరి.

శాస్త్రకాఖాగ నారేతన స్నాతకుల పక్షమున ఎల్
ఎస్. ప్రభు బి. ఎస్. సి. గాంధీ బోధనాధ్యక్షున కాఖవారి పక్ష
మున కే. నానకీరామకృష్ణ బి. టి. గారు రాఖాంగ ఆర్థిక
కాఖ్యాయత్యమున ముంగుమాంజి బి. ఏ. పి. వి. నుబ్బా
రావు బి. ఏ. వేలూరు నుబ్రహ్మయ్య బి. ఏ. బి. టి. గార్లను
శృంగసాయ కాఖపక్షమున సి.ఎస్. వైదిశ్వరము బి.ఎస్.సి. గారును
విశ్వవిద్యాలయమున, విద్యార్థి కాలమున, తాము ప్రాప్తేయల
సన్నిధిని నార్జించిన విద్యాధనము వలన నెంతయో లాభము
పొందితిమనియు, తమ స్వగృహమున విశ్వవిద్యాలయమునకు
ధారపోసి, తమ శ్రేయోదాయకమున ఎంతయో సహాయము
చేసిన పండితులు, ప్రాధేసరు ఆరండేలు, అగాపి, యదునందన
ప్రసాదు ఎస్. ఎస్. రామరావు, త్రిలోకీకరు, జేము కజన్ను,
రాజగోపాలము, గురుమూర్తి, మోడకూరు, స్కార్లెడ్లు, గార్ల
మొదలగు వారి విశ్వవిద్యాలయము జయప్రదముగ కొన
సాగుటకు గాను, ద్రవ్యరూపముగను, మరి యిదిర రూపములు
గను ఎంతయో సహాయము చేసిన డాక్టరు అనిలిపెంటుగారిని,
తామెప్పటికిని మరువజాలమనియు, తామిచ్చుట గత నాలుగు
సంవత్సరములనుండి గడపిన కాలమున తమ జీవితమున నెంత
యో మార్పుగలిగినదనియు మాతృదేశ సేవారాధనమునకు విశ్వ
విద్యాలయము వారు గలుగజేసిన ఆవకాశములు ఆనంతములని
యు, మీ నే నామాత్రము కృత్యపుచ్చక తమ కక్తికాలది జేక
నేవచేసి తమ విద్యాలయము వారికి సర్వవిధముల గౌరవప్రతి
ష్ఠలను దెచ్చుటకు బద్ధకంకణుల మయ్యెదమనియు నుడిపిరి.

తరువాత కృష్ణఅయ్యరు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు కొన్ని
త్యాగరాయ కృత్యులను శ్రావ్యముగ పాడి సభికుల నానంద
వాఙ్మోముంచివైచిరి. అంతటితో సభ ముగిసినది.

సికింద్రాబాదు

18 తేదీని ఆయుర్వేదపాఠశాలా భవనమున శుభసిద్ధి
లగు వైద్యులును, వైద్యాభిమానులు, సాయంత్రం 4¹⁵ గంటలకు
శ్రీశ్రీ భగవంతునిపూజ గావించిరి. ఆయుర్వేద
వైద్య తిరువర్తి హనుమంతరావుగారు ప్రార్థనగీతములు పాడిన
పిమ్మట, హిందుస్థాన్ వైద్యులు మూర్త్యప్రసాదుగారు హిందీ
యందును, శ్రీయత, మాదిగండ బుచ్చయ్య తింగంకాశ్రీ,
నార ఆంధ్రయందును ఉపన్యసించిరి. శ్రీమాక వండిత కే.
శ్రీనివాసాచార్యులుగారు, కన్నడ సంస్కృతభాషలలో శ్రీ
భగవంతుని అవిర్భావములను పురాణముగా చదివిరి. మంగళ
హారతులన పితవ రాత్రి 7¹⁵ గంటలకు సభాతాంబూలానం
తరము సభ ముగిసెను. (ఒకవిలేఖరి)

అంధ్రము

తేదీ 17, 18

అంధ్రము పరిపాలనా విభాగము

అంధ్రము పరిపాలనా విభాగము

అంధ్రము పరిపాలనా విభాగము

(1) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

(2) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

(3) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

(4) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

అంధ్రము పరిపాలనా విభాగము

(5) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

(6) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

(7) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

(8) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

(9) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

(10) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

(11) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

(12) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

(13) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

(14) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

(15) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

(16) గాంధీ జయంతి సందర్భంగా...

హిందీ పత్రిక

రాష్ట్ర భాష

సంపాదకుడు: హిందీ కేంద్రము

హిందీ పత్రిక ప్రకటన...

మేనేజరు - రాష్ట్ర భాష

ప్రకటన - మదరాసు

సత్య వత్స పాఖ్యానము

కేంద్ర

భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము

భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము ప్రకటన...

అంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రము

7, తిరువల్లి కె.ఎస్. మదరాసు

మీ జాతకము

మీ జాతకము ప్రకటన...

గజెక్స్ తెలియ

గజెక్స్ తెలియ ప్రకటన...

అంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రము

అక్షను నోటీసు

హైకోర్టు దావా నెం 817/1920

అక్షను నోటీసు

అక్షను నోటీసు

అక్షను నోటీసు

అక్షను నోటీసు ప్రకటన...

అక్షను నోటీసు

ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యము

అక్షను నోటీసు

వెద్యులు

వెద్యులు ప్రకటన...

వెద్యులు ప్రకటన...

వెద్యులు ప్రకటన...

వెద్యులు ప్రకటన...

వెద్యులు ప్రకటన...

కావలెను

కావలెను ప్రకటన...

కావలెను ప్రకటన...

కట్టలా? కత్తులా?

కట్టలా? కత్తులా? ప్రకటన...

కట్టలా? కత్తులా? ప్రకటన...

కట్టలా? కత్తులా? ప్రకటన...

THE BENGAL COTTON WOOLEN AND MILLS LTD.,

Wanted agents to sell shares of the above company...

172, Bow Bazar Street, CALCUTTA

భార్య నెండు జాతిగ జేటు

ఆక్టోబరు 17 తేదీ

సాహిత్య సమీక్ష

దానోక గారు పించెనందు లగాయకు మేనకు అర్

సాహిత్య సమీక్ష

విశ్వభాగవాను మహాకవిగారు పుత్రులంతలా కా

గారు నానందము చల మహాకవిగారు, అంక

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

సాహిత్య సమీక్ష

పాశ్చాత్య రాజ్యతంత్రము

జెకోస్లావాయ రాజ్యము-నూతన ప్రభుత్వస్థాపన.

(వి. ఎస్. శర్మ వి. ఏ. వి. జి.)

సంగ్రహాంతరము, విరోధాభివ్యక్తిగములలో

నూతనముగా సంస్థాపించబడిన రాజ్యములలో జెకోస్లావాయ

(Czechoslovakia) రాజ్యముకంటే, ఈ రాజ్యము

ప్రజలను స్తోమిని పిలువరు వీరి చరిత్రనుకొంత

సరి. భూభాగములకంటే పాశ్చాత్యభావము

ప్రభావముగలది ప్రభుత్వము స్వాతంత్ర్యము

అభ్యుదయము దానానాదానమును

రాజ్యమును సంస్థాపించి క్రైస్తవమున

లలనల, దురదృష్టవశమన, దురదృష్టములతో

జర్మను, రష్యన్లు, ఆస్ట్రీయన్లు వీరిని బెట్టిన

చెరియించి, ఆయనను, వీరినానందమును

లిచ్చి వీరిని వర్ణములను వానాశమును చేయుటచేసిన

చేరి. వీరినానందము. ఆదియని యనకల, స్తోమిని

ప్రభుత్వము ప్రభుత్వించి ఆయనను కీర్తి పట్టెను

మనస్సుతో, ప్రభుత్వసారస్వతము దానియు

తోటల నందరానము లాకలమును అధికారముల

యెట్టి: అన్నివిధముల కష్టములను క్రైస్తవసామెములతో

నడచించి. పోలకుల, వీరి ప్రభుత్వము విదేశీయుల

కృత్యములను చేసి, స్వాతంత్ర్యము చేయుటకు

మమము నూరకుంకనవారు కాదు నాతిప్రభుత్వము

నూతన స్వాతంత్ర్యమును చేసి నాతియుండెను, భవంతు

లను, కర్మలను, ఉపాధ్యాయులను మహాంధ్రము, కర్మ

లను, వారు వీరినానందమును కృత్యములను, అన్ని

మతములనూ కలసి నీమహాకవిగారు స్తోమిని

ప్రభుత్వములను అసంకములు స్తోమిని

స్తోమిని అసంకములు స్తోమిని

స్తోమిని అసంకములు స్తోమిని

స్తోమిని అసంకములు స్తోమిని

స్తోమిని అసంకములు స్తోమిని

స్తోమిని అసంకములు స్తోమిని

స్తోమిని అసంకములు స్తోమిని

పాశ్చాత్య రాజ్యతంత్రము

జెకోస్లావాయ రాజ్యము-నూతన ప్రభుత్వస్థాపన.

(వి. ఎస్. శర్మ వి. ఏ. వి. జి.)

సంగ్రహాంతరము, విరోధాభివ్యక్తిగములలో

నూతనముగా సంస్థాపించబడిన రాజ్యములలో జెకోస్లావాయ

(Czechoslovakia) రాజ్యముకంటే, ఈ రాజ్యము

ప్రజలను స్తోమిని పిలువరు వీరి చరిత్రనుకొంత

సరి. భూభాగములకంటే పాశ్చాత్యభావము

ప్రభావముగలది ప్రభుత్వము స్వాతంత్ర్యము

అభ్యుదయము దానానాదానమును

రాజ్యమును సంస్థాపించి క్రైస్తవమున

లలనల, దురదృష్టవశమన, దురదృష్టములతో

జర్మను, రష్యన్లు, ఆస్ట్రీయన్లు వీరిని బెట్టిన

చెరియించి, ఆయనను, వీరినానందమును

లిచ్చి వీరిని వర్ణములను వానాశమును చేయుటచేసిన

చేరి. వీరినానందము. ఆదియని యనకల, స్తోమిని

ప్రభుత్వము ప్రభుత్వించి ఆయనను కీర్తి పట్టెను

మనస్సుతో, ప్రభుత్వసారస్వతము దానియు

తోటల నందరానము లాకలమును అధికారముల

యెట్టి: అన్నివిధముల కష్టములను క్రైస్తవసామెములతో

నడచించి. పోలకుల, వీరి ప్రభుత్వము విదేశీయుల

కృత్యములను చేసి, స్వాతంత్ర్యము చేయుటకు

మమము నూరకుంకనవారు కాదు నాతిప్రభుత్వము

నూతన స్వాతంత్ర్యమును చేసి నాతియుండెను, భవంతు

లను, కర్మలను, ఉపాధ్యాయులను మహాంధ్రము, కర్మ

లను, వారు వీరినానందమును కృత్యములను, అన్ని

మతములనూ కలసి నీమహాకవిగారు స్తోమిని

ప్రభుత్వములను అసంకములు స్తోమిని

స్తోమిని అసంకములు స్తోమిని

స్తోమిని అసంకములు స్తోమిని

స్తోమిని అసంకములు స్తోమిని

స్తోమిని అసంకములు స్తోమిని

స్తోమిని అసంకములు స్తోమిని

స్తోమిని అసంకములు స్తోమిని

శారదా నికేతనము

ఒక విజ్ఞప్తి

శ్రీలక్ష్మణ బాలీయపద్యముల ననుసరించి విద్యనెర్పబడె "శారదా నికేతనము" పేరితో ఒక విద్యాలయము గుంటూరులో 2-11-22 తేదీకి సరియైన కార్తీక శు ౩ లు గురువారం జూన్ ౧౫వనకును ఇందువిషయమై శ్రీలక్ష్మణుని వంగావున్నారు. వందలకొలది బాలికలు విద్యాలయములో చేరుటకు వున్నట్లు తెలుస్తూను. ఇచ్చట సంస్కృతము, తెలుగు, హిందీ, సంగీతము, చిత్రలేఖనము, నాలుగు వదకుట, నేత, కట్టుపని మొదలయిన చేతివనలు ముఖ్యముగా నేర్పరచబడును. శ్రీలక్ష్మణ ఉన్నతవిద్య నేర్పరచుచున్నట్లు ఉద్దేశము. ప్రతిసంవత్సరము పరీక్షలుచేసి తేరినవారికి ఉన్నతవిద్యలో వివిధకాఖలలో భిక్షదము లియ్యబడును. విద్యార్థినులకు వసతి గృహముకూడా యేర్పరచబడును. ఈ ఉన్నతవిద్యమునకు ప్రస్తుతము రు. 200000-0-0 లు రెండు లక్షల ద్రవ్యము కావలయునని మదింపు చేయబడినది. దైవకృపకల్ల యీ వుద్యమం తప్పక నెలవేసవని ఆశయము.

గుంటూరు పట్టణములోని విద్యావతులగు శ్రీలక్ష్మణ కొంత కాలము వేరవేరుమీయి లేవదానె ఆయావిషయమును సక్రమంగా బోధించుటకు అంగీకరింపి తమ శ్రీవిద్యాభివృద్ధిని వెల్లడించిరి.

సంస్కృతము:—1 గుండు అచ్చమాంబగారు 2 ఇప్పగుంట వెంకమాంబగారు.

తెలుగు:—1 గుండు అచ్చమాంబగారు 2 గోగులపాటి సత్యభామగారు.

హిందీ:— వేపా నూరమ్మగారు

సంగీతము:— స్వరంపాతుల శేషమ్మగారు.

కట్టుపని:— చిట్టూరి రంగవల్లి తాయారమ్మగారు, రాజ్యలక్ష్మమ్మగారు.

చిత్రలేఖనము:— చీమకుర్తి సత్యవత్సమ్మగారు

రాటము:— 1 ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు 2 యామర్తి రంగమ్మగారు.

మరియు:— రాయసం వెంకాయమ్మగారు బోధించుట కంగీకరించిరి.

త్వరలో విద్యాప్రజాళి: ప్రకటింపబడును.

ప్రస్తుతం యీ క్రిందిపేర్లు వారు నిర్వాహక సంఘముగా యేర్పరచబడిరి.

అధ్యక్షుడు: శ్రీయుక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు.

ఉపాధ్యక్షులు: 1 ఏకా రత్నమాంబగారు 2 గుండు అచ్చమాంబగారు 3 ఇప్పగుంట వెంకమాంబగారు

కోశాధికారులు: వింజమూరి భావనాచార్యులుగారు.

కార్యదర్శులు: ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు చీమకుర్తి సత్యవత్సమ్మగారు.

సహాయ కార్యదర్శు: ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు

తక్కిన సభికులు:— గోగులపాటి సత్యభామగారు, వేపా నూరమ్మగారు, చిట్టూరి రంగవల్లి తాయారమ్మగారు, మద్ది రంగమ్మగారు, వ్యయంపాతుల శేషమ్మగారు, అక్కరాజు సీతారామమ్మగారు, వరం రాజ్యలక్ష్మమ్మగారు, చిట్టి హనుమా యమ్మగారు, మంత్రివడ సాంబశివరావుగారు

ఈ యుద్యమానికి శ్రీ విద్యాభివృద్ధి తగు సహాయముచేయ ప్రార్థితులు.

ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మ,

చీమకుర్తి సత్యవత్స,

కార్యదర్శులు

రాజమండ్రి కాంగ్రెసుపత్రిక

ముద్రితప్రతివెలుపడుట

కాంగ్రెసుపత్రిక మొదటిసంపుట మంతయును మైక్రోస్కోపు యిలపదగి ప్రకటింపబడెను. రెండవసంపుటము మొదటి సంచిక ముద్రింపబడి యానెల 19 వ తేదీన ప్రకటింపబడినది. సంపాదకుడు మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు. ప్రకాశకులు రాజమహేంద్రవరము ఆంధ్రయువజనస్వరాజ్య సభవారు. సంవత్సరము చందా మూడురూపాయలు. నూతనస్వరూపమున వెలువడిన ద్వితీయసంపుట ప్రథమసంచికను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి.

చెన్న పురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 23-వ తేదీ సోమవారము.

(1) ధాన్యములు

దసయలు రూ 1-1 రు 56 మొదలు 68 వరకు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another Price. Rows include rice, wheat, and other grains.

(2) వస్త్ర ధాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another Price. Rows include various types of cloth.

(3) నూనె వస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another Price. Rows include oil and other food items.

(4) చల్లర వస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another Price. Rows include various types of cloth and other items.

(5) ఇనుము

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another Price. Rows include iron and other metal items.

(6) లోహములు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another Price. Rows include various types of metal.

(7) ంగులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another Price. Rows include various types of beans.

భారతఖిలాఫతు కార్యసంఘసభ

బొంబాయిలో నవంబరు 1-వ తేదీని జరుగును

భారతఖిలాఫతు కార్యసంఘసభ యానెల 21 తేదీని

ధిల్లీలో జరుగదు. నవంబరునెల 1 వ తేదీని బొంబాయిలో

జరుగును.

అంగోరానిధి

మొప్పిరుహుస్సేను గిద్దాయిగారి లేఖ

అంగోరా దొరకమునకు సొమ్ము కంప పీఠలేకపోవుట వల్లను నితర కారణములవల్లను ఆ సొమ్ములో కొంత ఆత్మక సరములైన కార్యములకు వ్యయపరచబడినట్లు తెలిసినది. ఆ సొమ్ము కెమలు పాపాగారికి పంపవలెను. మరెందులకు నెంత మాత్రమును వ్యయపరచగూడదు. ఎంత ఆవసరము కలిగినను వ్యయపరచగూడదు. నేటుఫోటనీగారే దానిని భద్రపరచవలెను. దేశీయులందరూ అంగోరానిధికి ధనమును ఘోటనీగారికి పంపవలెనని వీర ప్రకటించిరి.

వర్తకవిషయములు

మద్రాసు - మారకపు రేటు.

మారకము.

Table with 2 columns: Item and Price. Rows include various types of rice and other food items.

కలకత్తా మార్కెటు

మారకము

కలకత్తా అక్టోబరు 21 శనివారము

బొంబాయి మారకము 15 5/8 పె

డిమాండు బిల్లులు 19 21/82 పె

Xవర్ష మెంటు సెక్యూరిటీలు

6 0/0 యు.ఎస్.బండ్లు 1926 రూ. 100/9

6 0/0 " 1932 రూ. 100/12

6 0/0 యు. డి. బాండులు 1926/41 రూ. 98/8

బొంబాయి - మార్కెటు.

బొంబాయి, 21 శనివారము

ఇంగ్లీషు బార్ గోల్డు. రూ. 27 1/40

తక్షణం వైసలా మింటుగోల్డు. రూ. 26 15/6

నవంబరు తీర్మానము. రూ. 26 15/6

(డిసెంబరు) తీర్మానము. రూ. 27 1/40

తక్షణం వైసలా బార్ వెండి. రూ. 89 12/0

నవంబరు తీర్మానము రూ. 89 9/0

డిసెంబరు తీర్మానము రూ. 89 8/0

మారకము

బ్యాంకులంతిమారకము 15 19/82 పె

డిమాండుబిల్లు 15 5/8 పె

బి. సి. టి. 15 19/82 పె

బి. సి. డి. 15 5/8 పె

మ చి లి ప ట్ట ణం

స్వకీయ విలేఖరి

ధన్వంతరి జలంతి

మా పురములోని ఆయుర్వేదవైద్యులు అఖిల భారత ఆయుర్వేద సమ్మేళనమువారి ఆజ్ఞానసారముగా ఈ ధన్వంతరి యుత్సవము రెండుసంవత్సరమునుండి జరుపడముగా జరుపుచున్నారు. 17, 18 తేదీలకు ఈయుత్సవము జరుపుటకు పురమందిరములో పురమహాజనసభలుగలెను. 17వ తేదీనధయంగు శ్రీయుత వల్లూరి నూర్యనారాయణరావుసంతులుగాగు ఈ గ్రామ వాధిపత్యముహోంచెరి. ధన్వంతరిపార్వత ఆశీర్వాదములను తిప్పిండ్లపాలిక జరుపగా సభాప్రారంభింపబడెను రాజవైద్యులగిన్ని హోత్రం విజయసాధిగారు ధన్వంతరి అవతారపురుషుడనియు ఆయుర్వేదముకూడ వేదమనియుచెప్పిరి. అంతట గుంటూరుపుర వాస్తవ్యులగు శ్రీమాన్ విద్యాన్ తిరుమలకెద్దిటి శ్రీనివాసాచార్యులువారు విజాగానమునల్పి సభికులనురంజింపజేసిరి. ఆధ్వర్యముని ఆంధ్రోపన్యాసముతో సభముగి నెను. మరుసటిరోజున ఉదయం విశేషముగా వర్షమువరియటచే వాగు కార్యక్రమములో మాచించినప్రకారము ధన్వంతరిభిక్షులకు బహుళాశీర్వాదము. మరల సాంక్రామికపురమందిరమున సభ జరిగెను. ఆయుర్వేదవిఖ్యా మణులు ధన్వంతరిపూజ సల్పిరి. విజాగానముతో సభాప్రారంభింపబడెను. ఈసభకు శ్రీయుత వావిలాల వెంకట వధానులు గారు ఆగ్రాసవాధిపత్యముహోంచెరి. శ్రీయుత వల్లూరి నూర్యనారాయణ రావుసంతులుగారు ఆయుర్వేదవికాసాతకాలకు విరాళముల నొసంగుడనకోరిరి. కరతాళధ్వనులు చెలరేగి సభముగి నెను.

వర్షముల

నూరుదినములనుండి విశేషముగా వర్షములువరియచున్నవి. ఈవర్షములు పంటలకు సహాయపడునని తలచుచున్నారు. 18వ తేదీని చాల నొప్పువర్షము గంటలనేపు దరిగెను.

దేశీయ మహాజనసభ

కెమలుపాపాగారి కృతజ్ఞత

భారతీయులు సహాయముచేసెదమని వాగ్దానము చేసి నందులకు సంతసించుచు దేశీయమహాజనసభవారికిని కార్యసంఘమువారికిని వందనములు తెలుపగోరుచు కెమలుపాపాగారు పంపిన తంతివార్త పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికి చేసెదది.

“శాసనస్థల బహిష్కారమును కొనసాగింపుడు.”

అంతే కుమారుడును నానందస్థోమం అని పిల్చు చెప్పటం
ఆ విధముననే వరు డిమ్మకొట్టి గారకు ఆ దండ కూ-
రడును నానంద స్థోమం అని పేరు పెడితిచ్చుచెప్పెను. (ఇంతవఱకు).

పంజాబు ప్రాంతము దీప్తి యివ్వెత్తురు జనరలు కమిషనరు
దారు పులిక సంపాదకుడు మాలాళా కథాశ్రీకాంత కృత్రి
కాకాపతియగు మాస్ట్రీ ఆర్మీ సుబజిదు సేరు గానపై కేసుచేసెను.
వారిపైరు నిదియ కే చెదనాలలా నున్నరు. గా. ముద్దాయాన
లేకుండనే విచారణచేసి వారు ఫిర్యాదీక 15000 యియ్య
వలెనని లానూరు సుబజిదు తీర్పు చేపును.

ఆంధ్రపత్రిక

1922 సం॥ ౧౦ అక్టోబరు నెల 23-వ తేది

సోమవారము

శాసనసభలు

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము చేరువకు వచ్చుకొనినదియు, దేశదృష్టి శాసనసభా ప్రవేశసమస్యవంకకు మరలుట వింతగాదు. అయినను, దేశము నిర్మాణకార్య దీక్షయందు సంపూర్ణముగ నిమగ్నమై యున్నచో, ఈవిషయమునుగూర్చి యోచింపవలసినప్రసక్తియే లేకుండును. స్వరాజ్య సాధనార్థమునకు బూనుకొనినవారికి, సంస్కరణములు, శాసనసభలను ఆటవస్తువులగూర్చి ఆలోచనల సలుపుటకు వీలుండునా? వేనకువేలు దేశభక్తులు కారాగృహమున పరితపించుచుండ, లోకోత్తరపురుషుడను భారతప్రభోధకారకుడునగు గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యశ్రమమున తపముజేయుచుండ, అకాలిల ఆపూర్వ త్యాగసాధనము ప్రపంచము నాశ్చర్యమున నుంచుచుండ, ఆహింసాధర్మము అమృతసరప్రాంతములందు తనదివ్యతేజమును ప్రసరింపజేయుచు మహాత్మునిసందేశము సత్యము సత్యమని చాటుచుండ, పంజాబుసమస్య యేమి స్వరాజ్యసమస్య యేమి పాంచాభూమియందు పరిష్కారము బడయ సంసిద్ధముగ నుండ, తురుష్కసమస్యను సాత్వాత్మజాతులు పరిష్కరింపక తప్పకపోవుటయగాక, మహమ్మదీయాశయములకు ప్రబలవిరోధియగు లాయడుజార్జిగారు తమపదవికి హస్తాదక మిచ్చియుండ, ఇట్టిసందిగ్ధసమయమున నిరాకరణోద్యమమునకు మూలాధారమై వెలింగి, శాసనసభల ప్రతిష్ఠను మూలచ్ఛేదము గావించి, సంస్కరణముల నిరుపయోగమును ప్రపంచమునకు చాటి, మితవాదులకు సైతము భ్రమను తొలగజేసి, అధికారవర్గనిరంకుశత్వమును పూర్తిగ బయల్పరచిన శాసనసభాబహిష్కారమును తొలగించుటకన్నను, దేశమునకు హానికరమును, ప్రజాశాంతివధంగకరమును, స్వరాజ్యసిద్ధికి ప్రబలాభ్యంతరము నగు ప్రతిబంధకము వేరొక టుండబోదు. కొత్తగ సంస్కరణములను పొందిన బర్మాలో శాసనసభల ఎన్నికలను బహిష్కరింప నెంచుచుండ, సింహళదీవులు నందు పండ్రెండుమంది శాసనసభ్యులు తమపదవులకు రాజీనామానిచ్చియుండ, స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యత్వపదవికి రాజీనామానిచ్చి గాంధీమహాత్ముని ఇదివరకే ఏలయనుసరింపకపోతి నని భుగ్గిగారు విచారించుచుండ, జన్మస్వాతంత్ర్య సంరక్షణ నిమిత్తము నెల్లూరులో మితవాదులు సైతము నిర్బంధాజ్ఞలను పాటించకుండగ, మరల సంస్కరణములను చేపట్టి, శాసనసభలలో ప్రవేశించి, ఇతరదేశములకు సైతము మార్గము జూపుచున్న భారతవర్షము వెనుకకు మరలుట ఎంతయనమానకరమో యూహింపవచ్చును. ఫిలిప్పైను దీవులలో సైతము గాంధీమహాత్ముని పద్ధతి నవలంబించి, సహాయనిరాకరణోద్యమమును కొనసాగించుటకు ప్రజలు పూనుకొందురని, ఇటీవలనే వర్తమాన మేతెంచెను. శాసనసభలలో భారతీయులు ప్రవేశించెదరేని, గాంధీమహాత్ముడింతవరకును ప్రపంచమునకు చాటిన సందేశపువిలువ దగ్గి,

హిందూదేశ మహాకీర్తిపాలగు ననుటకు సందియము లేదు.

నిన్నటికెము, శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు సమైక్యభూమిని గావించిన ప్రసంగమున, శాసనసభా బహిష్కారవశ్యత తేటపరుపబడెను. మహాత్ముని సందేశపువిలువను గ్రహించిన, సరోజినీదేవి గారు తమ వక్తృత్వసామర్థ్యమును సోదరుల కొందర నావరించిన భ్రమనుపోద్రోలుటకు వినియోగించెదరుగాక యని కోరెదము. మార్గములు రెండేగలవు. సహకారము నయినను అవలంబింపవలయును; నిరాకరణము నయినను అలంబింపవలయును. అంతియగాని, మధ్యమార్గ మింకొకటి లేదు. శాసనసభలలో జేరి నిరాకరణము నవలంబించుట, పరిహాసాస్పదము. శాసనసభలలో నిరోధము గావించినను, సహకారమునకు బూనినను, ఫలితము సహకారమే యగును. ప్రతిష్ఠంబనలు కొనసాగుట దుర్లభము. ముందుగ చాలినంత మంది సభ్యులు దొరకుటయే, దుస్సాధ్యము. ఆపిమ్మట, సభ్యులెట్టి నిరోధమునకు బూనినను, దానిని జయించుటకు గవర్నరుజనరలు, గవర్నరులకు సర్వాధికారములును గలవు. సామాజ్య శాసనసభవాదు నిరాకరించిన ప్రెస్టుచట్టమును రాజప్రతినిధి పునరుద్ధరించుటయే ఇందుకు ప్రబల నిదర్శనము. కొందరు సభ్యులు నిరోధించినను, మరి కొందరు సభ్యులు తోడ్పడినను, ఘర్షణ సానమునకు శాసనసభ్యులందరును బాధ్యత వహింపక తప్పదు. ఎట్టి నిర్బంధచట్టము వెలువడినను శాసనసభల పేరు తోనే వెలువడును. తమకుగల పూర్ణాధికారమును చీటికిని మాటికిని వినియోగించుటకు అధికారులు వెనుదీయుటలేదు. సరోజినీదేవిగారు నుడివినటుల, అకాలిలపై విధింపబడి ఘోరదండనములను నివారించజాలని శాసనసభలు, తీవ్రనిర్బంధప్రయోగమును జన్మస్వాతంత్ర్యభంగమును తొలగింపలేని శాసనసభలు, స్వరాజ్యము నిచ్చు నని కలలోనయిన దలంచుటకు వీలుగనా? శాసనసభలబర్మాదేశాభ్యుదయమును పెంపొందింపజాలమని యొప్పుకొనుచునిరాక జెందియున్న ప్రస్తుత శాసనసభ్యులకన్నను, జాతీయవాదులు వానిలోచేరి ఎక్కుడుగ పొడిచి గెలుతురని యూహించుట ప్రమాదభూయిష్టము. ఇందువలన, లాభములేకబోగ, నష్ట మధికముగగలదు. జాతీయ నిర్మాణముపై దేశము తనశక్తిని కేంద్రీకరించుట మానుకొనును. ఇంతవరకును క్రమక్రమముగ తొలగుచున్న పారతంత్ర్య భ్రమ, మరల దేశము నావరించుటకవకాశ మేర్పడును. ఆరికస్వాతంత్ర్యమునకు జేసిడి ప్రయత్నములు మూలబడి, ఫల విరహితమగు చర్చలతో మరల ప్రొద్దుపోవుచుండును. భారతజాతి వహించినదీక్షకు భంగము కలుగుట, అన్నిటికన్నను గొప్పఅపాయ మగును. సంకల్పబలము క్షీణించినపిమ్మట, స్వరాజ్యసిద్ధి దుర్లభమగును. శాసనసభలకు అధికసంఖ్యాకులు వెలుపల నుండుటవలననే, సహాయనిరాకరణోద్యమమున కింతబల మేర్పడినది. ప్రపంచదృష్టి నాశ్రించుటకు వీలు గలిగినది. ప్రజలలో అపూర్వమగు త్యాగవహ్ని ప్రజరిల్లినది. వారి ఆత్మశాంతిము విస్తరించినది. స్వతంత్రత క్రియందు వారికి విశ్వాసముదయించినది. సరోజినీదేవి హితమొసగినటుల, శాసనసభల మోహమున దగుల్కొని మహాత్ముని కృషిని విఫలము గావించక, ప్రజలు నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తిజేసి, వ్రతసమాప్తి గావించుటకు తమ శక్తిసంతను వినియోగించుట శ్రేయస్కరము. దేశమునంతను కద్దరుతో నింపవలయును. స్వధర్మ నిర్వహణమే స్వరాజ్యమునకు మూలసాధన మనుట నిస్సంశయము. బ్రాహ్మణబ్రాహ్మ

జేతరులమధ్య నేమి, ఉన్నత బాతుల నిమ్మ బాతులమధ్య నేమి, హిందువులు మహమ్మదీయుల మధ్య నేమి హృదయసంయోగము గుడురుటకు నాయకులు సర్వస్వము నర్పింపవలయునని సరోజినీదేవి చెలిపిన హితమునందు సత్య మెంతయినను గలదు. ఇక్కార్యము మహత్తర మయినది. శ్రీపురుషులందరును ఇక్కార్యమును నిర్వహించుట పరమధర్మము. వేరొకవంకకు దృష్టిమరల్చుట కిది సమయము గాదు. దేశమాతను ఒడ్డున చేర్చిన పిమ్మట, శాసనసభాప్రవేశముగూర్చి యోచింపవచ్చును. శాసనసభలలో బ్రవేశింపదగిన సమయము, స్వరాజ్యసిద్ధికి పిమ్మటగాని, తత్పూర్వము గాదని దేశము గ్రహించుచో, అవసరాందోశనమునకు ఎడముండదు. గాంధీమహాత్ముని సత్యంకల్పము, త్వరలో సఫలమగుటకు, భగవానుడను గ్రహించుగాక!

లాయడుజార్జిగారి ప్రగల్భములు

లాయడుజార్జిగారు క్రిందపడినను, బింకములు మాత్రము తొలగలేదు. లీజులో మొన్నటిదినముపన్యసించుచు, లాయడుజార్జిగారు కన్నరేల్వేపులను కనీదీరదిట్టిరి. తాను దేశమునకు జేసిన మేల్లను ఏకరువుబెట్టిరి. యుద్ధసమయమునందు మాత్రమే గాక, శాంతిసమయమునందుగూడ తాము మహాపకారము గావించినటుల చెలిపిరి. నానారాష్ట్ర సంఘనిర్మాణమునకు తా మెటుల కారకులయిరో సూచించిరి. కాని, నానారాష్ట్ర సంఘమువలన గలిగిన ప్రయోజన మేమి? ప్రపంచశాంతి నది స్థాపింపజాలకబోయెను. గ్రీసు-తుర్కీ-పోర్తూగలు నది నివారించజాలకబోయెను. ఇంపీరియలిస్టుల దురాశల నది తొలగింపజాలకబోయెను. స్వల్ప జాతులస్వాతంత్ర్యము నది రక్షింపజాలదయ్యెను. ఇట్టిసంఘమువలన ప్రయోజన మేమియో చెలియదు. ప్రాచ్యప్రపంచములో తాము చూపిన దార్ధ్యమువలన, బ్రిటీష్ ప్రతిష్ఠ హెచ్చెననియు, సామాజ్యమునందు నమ్మకము బలపడెననియు, లాయడుజార్జిగారు నుడివిరి. ఇంతకన్నను అసత్యము వేరొకటుండబోదు. లాయడుజార్జిగారి అవివేకము వలనను, దురాశ వలనను, ప్రాచ్య ప్రపంచమునందు బ్రిటీష్ ప్రతిష్ఠ కిప్పుడు గలిగినంతభంగపాటు ఇదివర కెన్నడును కలిగియుండలేదు. సామాజ్యమునందు దిప్పుడు గలిగిన విశ్వాసశూన్యత ఇంతకుముందు దెన్నడును ప్రబలియుండలేదు. లాయడుజార్జిగారి రెట్టిప్రగల్భముల బల్కినను, ఈసంగతిని మరుగుపరుపజాలరు. డార్డినల్లు కిదివరకు పోయిన స్వాతంత్ర్యముగాని, ఇప్పుడు తెప్పించిన స్వాతంత్ర్యముగాని, ఏమియు లేదు. హిందూదేశమునకు ఎక్కుడు స్వేచ్ఛ నిష్పించితిమని లాయడుజార్జిగారు పలుకుట కడుంగడు విపరీతము. హిందూదేశమునకు లాయడుజార్జిగారి రెట్టి యపకారము గావించిరో వివరింపబనిలేదు. మహమ్మదీయుల కిచ్చిన వాగ్దానములను గాలి కెగురజిమ్మి, సంస్కరణములకు డక్కుచట్టము నాధారముగ జేసి, దానిని కదల్చుటకు వీలులేదని దేశమును బెదరించి, అనుకూలహిత మొసగినందులకు మాంటాగూగారిని పదభ్రష్టుని జేసి, దేశము నొక కొననుండి వేరొక కొనవరకు ఆగ్రహవేళపూరితము గావించిన లాయడుజార్జిగారు, తాము హిందూదేశమునకు స్వేచ్ఛనొసగినటుల బ్రకటించుకొనుట ఎంత అసహజమో యూహింపవచ్చును. బొంబాయి సమాచారపత్రిక వ్రాసినటుల, కొయ

లిషనుపక్ష మస్తమిలములకు కన్య ర్వేటిపు పక్షము గాక, గాంధీమహాత్ముడు నెలకొల్పిన సహాయనిరాకరణోద్యమమే ముఖ్యకారణము. ఈ సంగతిని, బ్రిటీషు ప్రముఖులు బహుకొనక బోవచ్చును. కాని, నిజ మింతయే. ఇక నయినను ఇంగ్లండుదేశము కోల్పోయినకేర్తిని పునరుద్ధరింపవలె ననిన, మోసము అసత్యములతో గూడిన మంత్రాంగమును బ్రిటీషుమంత్రవర్గము పూర్తిగ వదలి వేయవలయును. లాయడు జార్జిగారి ఆదృత ప్రతిభ నెవరును శంకింపదు. కాని, మహాత్ముని ధర్మ ప్రబోధము ముందర, లాయడు జార్జిగారి మంత్రాంగము కొరగాకపోయెను. మరల కన్య ర్వేటిపుపక్ష మధికారమునకు వచ్చినను, లేబరు పక్ష మధికారమునకు వచ్చినను, కులంత్రములను మానుకొనవలయును. ధర్మపథమును ద్రోక్కవలయును. లాయడు జార్జిగారి కతనమువలన నేర్పుకొనదగిన గణపాఠ మిదియే. గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యాశ్రమమున తపముజేయుచు, ప్రపంచమున కంతకును వెదజల్లుచున్న మానసందేశ మిదియే.

రాజము : సంయుక్తరాష్ట్ర మంత్ర
 లక్నోలో వైదిక కన్యాపాఠశాలను దగ్గించుటకు సంయుక్తరాష్ట్రమున స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖామంత్రియగు పండిత జగత్ నారాయణగారు వెడలినపుడు, బాలికలు రాజమును ద్రిప్పటలో అత్యంత నైపుణ్యమును కనుపరచిరట. జాతీయగీతములను పాడిరట. ఇందుకు పాఠశాలాధికారుల కభినందించుచు, రాజమును పునరుద్ధరించినందులకు మంత్రిగారు తమ సంతసమును కనుబట్టి చిరట. జాతీయభావమును నెలకొల్పి, ప్రోత్సహపరుచుచున్నందులకుగూడ వీరు సంతసించిరట. రాజమునిన గిట్టిన మద్రాసుమంత్రులకును, సంయుక్తరాష్ట్రముల మంత్రులకును భేదమును కనుగొనవచ్చును. రాజమును చేపట్టినందులకు సంయుక్తరాష్ట్రమంత్ర విచారము గనుపరుపకబోవుటయగాక, పాఠశాలాధికారుల కభినందించుటబట్టి, రాజపు సందేశము ప్రభుత్వవర్గమును సైతము జూచుకొనిపోవుచున్నదని గ్రహింపవచ్చును. విద్యాశాఖామంత్రియగు చిత్రామణిగారు బాలర పాఠశాలలో నుపన్యసించుచు, పరిద్యాలయపు విద్యార్థులు ప్రభుత్వపుకొలుపులోను, న్యాయవాకవృత్తి మొదలగు వృత్తులలోను బ్రవేశించుకుందురో అట్టివిద్యాలయమే జయము బొందినటుల తామెంచెదమని, కలికిరి. వీరి నుడుపులు, నిరాకరణవలంబుల హితమును బోలియున్నవి. ప్రస్తుతపాఠశాలలు, దాస్యవృత్తిని ప్రోత్సహపరుచుటకు బనికివచ్చుచున్నవిగాని, స్వతంత్రకీనిపెంపొందించుటకు బనికివచ్చుటలేదు. ఇట్టిపాఠశాలలలో విద్య నభ్యసించిన విద్యార్థికులు కలువరు, దేశపరిస్థితులలో సందిగ్ధసమయ మరుదించినపుడు తమవిధ్యుక్త ధర్మమును నిర్వహింపజాలక వెనుకకు జారిపోయిరి. ఇంకొకవంక, అకాలీలు నలుపుచున్న అఖండ త్యాగమును, వారు బూనిన దృఢవ్రతమునుగాంచిన, ఆధునిక విద్యయొక్క లోపము స్పష్టమగును. ప్రస్తుతపాఠశాలలను బహిష్కరింపుడని హెచ్చరించుటలో, కాంగ్రెసుసభ సత్యమును ప్రతిపాదించియుండలేదా?

వేల్పు యువరాజుగారి ప్రసంగము
 తమ పర్యటనముగూర్చి వేల్పు యువరాజుగారు గిల్లుహాటులో నిచ్చిన ప్రసంగమునందు ఎన్నదగిన విషయములు గనుపింపవు. హిందూదేశ ప్రజాభిప్రాయమును యువరాజుగారు కనిపెట్ట

జాలక బోయిరి. అధికారుల సామాన్యాభిప్రాయములనే వీరును తెలుపుచున్నారు. యువరాజుగారికి కనుపించినవారు స్వదేశ సంస్థానాధీశులు, వారిపై న్యాయము, బ్రిటీషు అధికారులును మాత్రమే. అందుచే వాదయనుభవము స్వల్పవ్యాప్తిగలది. స్వదేశ సంస్థానాధీశులను, సైనికులను, యువరాజుగారు పొగడిరి. పిమ్మట సివిలునర్వీసు వారి నెంతయు శ్లాఘించిరి. వారు పడేశికవ్యములను వర్ణించిరి. పోలీసు యుద్యోగులును, ఇతరప్రభుత్వోద్యోగులును జేయుచున్న సేవను కొనియాడిరి. హిందూదేశమున తెల్లఉద్యోగులుపడేశికవ్యములకు వీరు సానుభూతి జూపిరి. ఇదియంతయు అధికారవర్గము దెలిపెడి మామూలుసంగతియే గాని వేరుగాదు. సంస్కరణములకు ప్రతికూలముగ నొకపక్షమున్నందులకు వీరు చింతించుచు, దేశములో కధికసంఖ్యాకులు మాత్రము సక్రమాభివృద్ధి కనుకూలురని నుడివిరి. సంస్కరణములను చేపట్టినవారు అత్యల్పసంఖ్యాకులని వీరు గ్రహింపలేక బోవట వింతగాదు. సంస్కరణములవిజయమునకు రాజప్రతినిధిగారును, సివిలు నర్వీసుల వారూను తోడ్పడుచున్నారట. విజయమునకే తోడ్పడుచున్నారో అపజయమునకే తోడ్పడుచున్నారో, ప్రజలకు దెలిసినవిషయమే. హిందూదేశమున ఆంతరంగికకల్లోలము కొంతకాలమునుండియు లేనందులకు వీరు సంతసించిరి. కాని, ఇందుకు కారకులు, అధికారవర్గమువారు మాత్రముగాదు. గాంధీమహాత్ముని అహింసా ప్రబోధమే ముఖ్యకారణమనుటకు సందియములేదు. వేల్పు యువరాజుగారు, అధికారులు గనుపలచిన సంగతులనే జూచిరి. అందుచే వేరొకరికిగ దెలుపుటకు వీలుండదు. ఎవ రెలులదలచినను, హిందూదేశము తన ధర్మము నకుంతిరదీక్షతో నిర్వహించినచో, సత్యము దానియంతట యదియే వెల్లడిగాక మానదు.

మిలిటరీ పెన్షనరులు
 అకాలీలలో మిలిటరీ పెన్షనరులు మిలిటరీ దుస్తులధరించి, అహింసావ్రతదీక్షచూచూని సర్వోలాభమును తెక్కసేచుక, మతసంరక్షణార్థము గురువనమునకు బయలుదేరుట యనసేమియో గ్రహించిన, పంజాబు అధికారులకు పూర్తిపరాజయము గలిగెనని తేటపడును. విశ్వానందస్వామికి, 108 శైక్షనుక్రింద ఒకసంవత్సరము శిక్షను విధించిరి. మరల రాజప్రోహసేరముక్రింద విచారణ చేయుదురట. జయిలులోనున్న జమిందారీ పత్రికా నిర్వాహకు లిరువురపై, మానసప్రముక్రింద డిప్యూటీ కమిషనరుగారు వ్యాజ్యముతోగ 15 వేల రూప్యములు ఎక్స్సార్చిగ డిక్రీజేయబడెను. ఇట్టి నిర్బంధములన్నియేని ప్రయోగింపబడుచున్నవి. కాని, ప్రజల ప్రజనంకల్పము నివి భగ్నపరుచుటకు మారుగ, మరింతబలపరుచుటకే తోడ్పడుచున్న వనుటకు సందియము లేదు.

మార్గమేమి?
 పీలు ప్రభువుగారు ప్రిమత్తులో నుపన్యసించుచు, ఇంగ్లండు కపటముతో ప్రవర్తించుచున్నదను నభిప్రాయము హిందూదేశమున వ్యాపించియున్నదనియు, ఇందుకు కారణము లేదనియు, బలికిరి. కేవలము లేదనియు, కాదనియు బలికినంత మాత్రమున, ఇంగ్లండుపై హిందూదేశమునకు విశ్వాసముగలుగజాలదు. ఇంగ్లండునకుగల సదయహృదయము, మాటలలోగాక చేతలలో గనుపడవలయును. ఒకవంక హిందూదేశపు ముఖ్యమనోరథ

ములను తృణీకరించుచు, హిందూదేశపు కష్టముల నినుమడింపజేయుచు, వేరొకవంక హిందూదేశముపై మాకు పరిపూర్ణ సానుభూతిగలదని చాటి సంతమాత్రమున లాభ మేమిగలుగును? అవిశ్వాస మెన్నడును తగు కారణము లేనిది జనింపదు. మూలకారణమును దొలగింపనియెడల, హిందూదేశమున బెరిగిన అవిశ్వాసమును పెరుగుచునే యుండును.

లాయడు జార్జిగారి రాజీనామా

కన్య ర్వేటివ ప్రభుత్వము

భారతీయపత్రికాభిప్రాయములు

1 అసహాయోద్యమపత్రికలు

అసహాయోద్యమపత్రికలు మొత్తముమీద లాయడు జార్జిగారి రాజీనామాకు సంబంధించుచున్నవి. లాయడు జార్జిగారి నియమ నిహితపరిపాలన మంత మొందినందులకును, తురుష్కల విరోధికి తగినయజ్ఞము చేకూరినందులకును ముస్లిమ్ డెట్టు కో ముస్లిమ్ ఇండియా మొదలగు ముస్లిమ్ పత్రికలును, బొంబాయి క్రాంతికే, అమృతబహుపత్రిక, సర్వంబు, బొంబాయి సమచారు, ప్రజామిత్ర, ఈస్టర్న్ మెయిల్ మొదటిగు పత్రికలు సరిత్వీని కలియుచున్నవి. కన్య ర్వేటిపు అధికారము వహించువిషయమై అసహాయోద్యమపత్రికల కేమినుభూతి కలుగుటలేదు. భారతదేశము స్వతంత్రమైన నాధారపడి స్వరాజ్యము సంపాదించవలెను. లిబరల్ యత్యము వచ్చినను కన్య ర్వేటివపక్షము వచ్చినను మనకేమియు భేదముకలుగదని బొంబాయి క్రాంతికే హెచ్చరించుచున్నది. ఇండియన్ డెట్టుపత్రిక ప్రత్యక్షప్రతినిధులగు కన్య ర్వేటివులతో కృతకములు చేకూరినమాటల జెప్పి లోపల కార్యమునహించులిబరలతో వ్యవహరించుటకన్న ఈ సమయమునందుని వ్రాయుచున్నది.

2. మితవాద పత్రికలు లాయడు జార్జిగారి నిష్క్రమణమునకు సంబంధించుచున్నవి. బెంగాలీ, తీబర్ మొదలగు పత్రికలు భారతప్రభుత్వ విధానము కన్య ర్వేటివచేతులలో మాటుకొనగా యని భయమందుచు అట్లు మాజిదాదా నూచించుచున్నవి. ట్రిబ్యూనుపత్రిక మాత్రము లాయడు జార్జిగారు వెడలిపోయినందుకు వగచుచు ఒక్కొక్కపు డాతడెంతో సర్వార్థము జూపెడి వాడనియు గొప్పవా రందరకును సహజమగు లక్షణము లతనిలో నెన్నియు గలవనియు, అట్టి మహామేధావి వెడలిపోయిన కేమి సంభవించునో యనియు విచారించుచున్నది. కన్య ర్వేటివ పక్షమువారు ప్రభుత్వము వహించుకేమో యని తెలిగొగ్గ ట్రిబ్యూన్ పత్రికలు భీతిసించుచున్నవి. వర్తకులు కన్య ర్వేటివ ప్రభుత్వమున స్థితిగతులు చక్కపడగలవనియు, అందుచే వర్తక కభివృద్ధి నొందుననియు, భారతదేశాభివృద్ధిని కన్య ర్వేటిపు లాటంకపలుపడదనియు వ్రాయుచున్నారు.

3. ఆంగ్లో మొదలపత్రికలు:

ఆంగ్లో మొదలపత్రికలు లాయడు జార్జి నిష్క్రమణమును గూర్చి విచారించుటలేదు. తెమ్ము అఫ్ ఇండియా, స్టేట్స్ మన్ మొదలగుపత్రికలు కొయలివను పక్షముయొక్క పని ముగిసినదనియు, ఇప్పుడు దానివలన లాభములేదనియు, లాయడు జార్జిగారు తురుష్కలవిషయమున ననవసరముగ బోధ్యము కల్పించికొని చిక్కులు వెచ్చిపెట్టి రనియు, ఇతరమంత్రుల నూరక బొమ్మలవలె నుంచి మంత్రాంగ మంతయు తానే నడుపజూచుటచే నతడు పరభ్రష్టుడు కావలసినచ్చె ననియు వ్రాయుచున్నవి. సివిల్ మిలిటరీగ జేటు లాయడు జార్జి నిష్క్రమణమునకు వగచుచు, కన్య ర్వేటివులకును కొయలివనునకును భేద మొదలుపెట్టే కార్యకర్తలను బలంకరుగు కేమోయని భయపడుచున్నది. బోనర్లాగారు తురుష్కలమధ్యను పూర్వపురితినే పరిష్కరింప దగునని యాశ్చర్యకాంక్షచూపుచున్నది.

బిట ను రాజకీయ సిద్ధి

బోనర్లాగారు సార్వభౌముని సోమవారము దర్శించెదరు
పార్లమెంటును విరమింపు డని సలహా నియ్యవచ్చును
సర్వకక్షములు ఎన్ని కలకు సిద్ధపడుట
లాయడుజార్జిగారి ప్రయత్నములు; లీడ్స్ ప్రసంగము

బోనర్లాగారి ప్రయత్నములు

లీడ్స్, అక్టోబరు 20:—కాన్గ్రెసుకు సభ్యుల శిక్షణకు ప్రయత్నములు బోనర్లాగారు చేయుచున్నట్లు తెలుసుకొనుటకు నిన్నటి రాత్రి రాజును సంబంధించిన తాను కన్వెన్షన్లు కావలెనని దగ్గర నెన్నుకొనబడిన ప్రధానిగ నుండెదని తెలియజేసిరి. అట్లు తమ నాయకుడగు కన్వెన్షన్లు లాగారి నెన్నుకొనవలెనని తెలియజేయుచు బోనర్లాగారు నూతన ప్రధాని తన కుత్తి కర్తవ్య సభ్యుల శిక్షణచేసి, బాధితుల రాజునకు అంగీకారము సోమవారము సమర్పించుచుండును.

లాగారు, డిల్లీ, యంగరుగార్లతో ముచ్చటించిరి
లండను, అక్టోబరు 20:—కొంతమంది ప్రతిపాదనలు చేయుచున్నందువల్ల ప్రతిపక్షము లున్నారు. అకేకవారాపత్రికలు బోనర్లాగారి కుభూతములగు నేయున్నవని మాత్రము తెలుసు మున్నయి. బోనర్లాగారు మంత్రికలను శిక్షణపరచుచుండగా కొంతకాలమును ప్రభుత్వము జలుప వారు నిర్ధరించుచున్నది. పార్లమెంటును కన్వెన్షన్లు అకేకభావ్యమే యున్నది. అందున ప్రభుత్వము ఇంకరి ఫీల్డును దాక జరుగుచున్నది. అయిన కొత్తపక్షము త్వరలో రావలయునని అకేకము తెలుసుచున్నది. బోనర్లాగారు, బర్మింగ్హామందు ప్రభుత్వమును, బెండ్లీనుగారు, హరన్ గారును, లీ ప్రభుత్వమును, లాజుడు బార్నింగ్తో సహజేరి, కన్వెన్షన్ల గా పరిశోధనను నీతోచుచున్నది. బోనర్లాగారు పార్లమెంటుని సంబంధించిన తరువాత డిల్లీ ప్రభుత్వమునకు, సర్ బార్నింగ్ గారుగారితోను ముచ్చటించిరి.

పార్లమెంటు విరమింపు

బోనర్లాగారి సలహా

లీడ్స్, అక్టోబరు 20:—ఈనాటి మధ్యాహ్నము "యూని యన్ ట్రాన్స్మిషన్" ప్రతిపాదనలకు తెలిసిన విషయములట్టి కొత్తయిచ్చులు త్వరలో రావచ్చునని కలగజ వడుచున్నది. సార్వభౌముని తాము సోమవారము దర్శించి నపుడు పార్లమెంటును విరమింపు డని సలహా నియ్య వచ్చును అని బోనర్లాగారు పల్కిరి.

లాగారి రాజకీయ సభ్యము

అస్సెంబ్లీ గారి అనుచరులు

లీడ్స్, అక్టోబరు 20:—బోనర్లాగారి రాజకీయ సభ్యములను గూర్చి గొప్ప వ్యాసములకు వార్తాపత్రికలు తావిచ్చి నవి. సమరంధమునకు కన్వెన్షన్లు అస్సెంబ్లీలను ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడవలయునని ప్రమాణపత్రము మొదలు వీరే సంకల్పమిరి. తరువాత అస్సెంబ్లీ గారి ప్రాధాన్యముక్రంద ప్రభుత్వము కొనుగొనవలెనని తెలుపి, అందుకే పని చేయు ప్రారంభించిరి.

లాగారి చేతభక్తి

లాయడు బార్నింగ్ ప్రధాన్యము క్రింద నాయకులై సంధిసమావేశమున బ్రిటన్ ప్రతిపక్షిగా పోయి చేసిన లాగారి ఘనకార్యముల గూర్చియు పత్రికలు వ్యాసముల ప్రాసించి, ఇచ్చుపుత్తులు సమయమున చెప్పియుండున కల్గిన దుఃఖము చేరినది. అనారోగ్యముచేరిన వారు కొంతకాలము రాజ్యంగ రంగముల నుండి విరమింపవలసి వచ్చెనని మాడ ప్రతిపక్ష తెలుపు చున్నది.

ఫ్రెంచివారు లాగారి నభినందించుట

లండను, అక్టోబరు 20:—సర్వగామనమునకు లా యడు బార్నింగారు ఎంటెండియందు గడిపిన సమయమునై ఫ్రెంచిపత్రికలు వారి నభినందించుచు ముద్దాంతర మనుచేత తే పడిపోయినది తెలుపుచున్నది. నూతన ప్రధాని రా గారిగారి మదమందు, ఫ్రెంచివారికి ఆంగ్లేయులకు స్నేహము కుదురకయున్ననకాద అని తెలుసుచున్నది. లాయడు బార్నింగారు రాజీనామా యిచ్చినగా పాశుంకం విజయ మొందుటయే యుండునని బోన్లంజీగారుప్రతిపాదించుచున్నది. ని.బోన్లంజీగారుప్రతిపక్షము నూతన ప్రభుత్వము తి మ మ తి మ ముచ్చుక నదని అకేకము తెలుసుచున్నది.

బోనర్లాగారి మతము.

మిత్రమండలితో సహాయము

నాయకు నెన్నుకొనటకు కార్టటన్ కన్వెన్షన్లు 20 వ తారీఖున సభ సమావేశమగును బోనర్లా నాయకుడైన కాన్గ్రెస్ సేటు సభ్యుల పేరులు రాజుగారికి సమర్పించుకొనుదురు. లేక సామాన్యపక్షికు లేర్పరువకు ప్రభుత్వములకు కొప్పకొనక మైన పోవును. కొత్త కాన్గ్రెస్ సేటు శిక్షణకు యగగా చాల బై ఎల్ కే నలు కావలయును. అప్పుడు ఆయామండలముల జవాబిప్రాయము నూచింపబడును. అరికపరిశీతుల బాగుపట మటయు, మిత్రమండలివారితో స్నేహభావమున మొంగుట యు నూతన ప్రభుత్వ మరే పని తెలియజేయుచున్నది.

నూతన మంత్రంగము

కర్తను డిల్లీ ప్రభుత్వము లాగారితో చేరుదురు

లీడ్స్, అక్టో 20:—నూతనముగ మంత్రంగమున నెవరు కర్తయును నుండలో అనేక ల నేకవిధముల తెలుసుచున్నది. బోనర్లాగారితో చేరి పనిచేయుటకు కర్తను ప్రభుత్వముగాను డిల్లీ ప్రభుత్వముగాను ఇష్టపడి యున్నానని సీమాన్ తెలిపిరి. విశే కాంగ్రెసు మంత్రంగ కర్తను ప్రభుత్వముగా చే యంగరు నని తెలియజేయు చున్నది. విశే కాంగ్రెసులందు బ్రిటన్ మతము మార్పు జరుగదని తెలియజేయుచున్నది.

లాయడుజార్జిగారి ప్రయత్నములు

గిల్లెహోలు ప్రసంగము

భారత జనానుదేశములనుండి వచ్చిన తరువాత పురపాలక సంఘమువారు వేల్పు యువరాజుగారికి అభినందనపత్రము సమర్పించు సమయమున నేటిదియు లాయడుజార్జిగారు ప్రసంగించిరి. వారు రాజీనామా యిచ్చినతరువాత ఇచ్చిన మొదటి యువరాజును మిడియే. యువరాజుగారికి ఆరోగ్యమిచ్చుని ప్రార్థించుటకై లాయడుజార్జిగారు తేవగా, ప్రజలలో వార్తను మితముగా ప్రసరింపెను. యువరాజుగారిని పారినామ్రకై అభినందించుచు, సోమ్రాజ్యముపట్ల ఘనమైనభక్తి మాపును. రాజనీతిని కక్కుగ తెలియచున్నది. యువరాజుగారు ఆనందించినయెడ, తరు నూతన సభ్యులకు సభ్యులచేతన, ఆకర్షణకై చేతన, వారు పర్యటనము విజయ మొందజేసిరినియు పొయడుబార్నింగారు దుఃఖ్యమిరి.

లాయడుజార్జిగారి లీడ్స్ ప్రయాణము

లండను, అక్టోబరు 20:—విజయ మొందినవాడు బోనర్లా యడు బార్నింగారు లీడ్స్ సందర్శనకు ప్రయాణమై పోవ నున్నారు. వారిలో అకేక స్నేహములకడ ప్రేమ నిలయ నట్టి రాట్లు చేయబడియున్నవి. అచ్చటవచ్చు లింగలు సంఘముల వారితో అభినందనపత్రములను సమర్పించుచు. నేడు లాయడు బార్నింగారు లీడ్స్ సందర్శనకు ప్రయాణమైపోయిరి. రేపు లీడ్స్ సందర్శన వా రుపన్యసింతురు. అప్పుడు వారు భావిపక్షముల బయల్పడచెదరని అందరు ఎదురుచూచుచున్నాను.

ప్రజలయత్నాహము

లండను, అక్టోబరు 20:—లీడ్స్ కు ప్రయాణమై పోవు సమయమున నెన్నుకొనకైనను స్నేహముకడ అకేకము గుమి గోడియొందిరి. లాయడుబార్నింగారితో సహా వారికి సమయము 1000 మంది స్నేహితులను బయలుదేరిరి. ఆపవాదమిందిని ప్రజలు అతలగా, లాయడుబార్నింగారు తాను యాత్రకై పోవు సమయమున అభివందింప వచ్చినందులకు వారికి కృతజ్ఞతజూపుచు, నాభుజములకు డి బుచ్చుదినని, ఇప్పుడు కన్వెన్షన్లకు దేశ. అయినను నాకృపాము హస్తములం దున్నది" అని యుపన్యసిం చెను.

సామిప్య ప్రాచ్యసమావేశము

కర్తనుగారి సలహా ఫ్రెంచివారు రంగీకరించుట

నవంబరు 18 వ తారీఖునకు సామిప్య ప్రాచ్య సమా వేశ మాత్రమలచేయవలయునని కర్తను ప్రభుత్వముగా చేసిన సల హకు ఫ్రెంచివారు సమ్మతించిరి. లాసేనగరమున సమావేశము జరుగను తెలుసుచున్నది.

భారతదేశముపట్ల పీటుగారి అభిప్రాయము

తురుష్క సమస్య పరిష్కరించుటయందు భారతీయము సల్మానులు చాల ఆతురమౌతున్నారనియు భారతీయము

మాత్రముకాక మార్పులు చేయించుండలేననియు, జర్మనీకి తుర్క్ సహాయముచేయుచుండుటచేతనే స్వీడినునది తిక్కానయ్యెన్ ననియు, తుర్క్ మాసల్మానులగుటకల్లనే కావనియు ఇతరరాజ్య ములసంగతులుకూడ అలోచన చేయవలసి యుండుటచే ఇంత కాలుమాటలకు పరిష్కార మాపబడెననియు, పీటుగారు తెల్పిరి.

భారత సంస్కరణములపట్ల బ్రిటన్ వారు సభావమున, మనోభావముగా పూనుకొని పనిచేయుచుండలేదని పాశ్చా జ్యమున అనుమానమున్నదనియు ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల కొసగిన కాగ్రానములకు విరోధముగ నెనుకకు పోవ బ్రిటన్ తలంచుచుండలేదనియుకూడ వారు చెప్పిరి.

ప్రాచ్యసమావేశము, అమెరికా యుగము

ప్రాచ్యసమావేశము త్వరలో జరుపవలయునని అన్ని కక్షములవారును అభిప్రాయపడుచున్నాడు. అమెరికా యుగము లీర్పట కష్టమిదియు ప్రయత్నములు నలుపవలయునని తెలుపబడుచున్నది. సర్ హార్డు గారి మిషనుమీద పంపుట మంత్రంగ మేర్పడునువలయున అపుడు చేయవలెను. అక్టోబరు 16 వ తారీఖునాడు చేసిన వెల్లింపుతోడనే అమెరికావారి యుగము తీర్చుటకు మొదలిడబడెను.

సాచ్యుక్తనున తురుష్క రాజప్రతినిధి

కాన్ స్టాంటినోపిలు, అక్టోబరు 20:—సాచ్యుక్తనునకు రాజప్రతినిధిగ శిక్షణపడిన జనరల్ రాఫర్ట్ పాషాగారు నిన్న ఇప్పిరునుండి వచ్చి, పరదేశీయులకు ప్రయాణ మైపోయిరి. అచ్చట ప్రజలతని ఆత్మీయమున నెవరికొనిరి. సాను భూతిగ దేవునకు ప్రార్థనలు జరుపబడెను.

గ్రీకు విరమణము

కాన్ స్టాంటినోపిలు, అక్టోబరు 20:—మండేపులుక బడినట్టి గ్రీకువారు ప్రేమకు విరమించుచున్నాడు. బ్రిటిషు సాధ్యధికం దున్న సీనులం నేమియు తెలియజేయలేదు. కుట్ర ప్రాంత్యములనుండి విడచిపోవ నిర్ణయించువారి యాత్తులు భద్ర ముగా నంకు నిమాన్యు మిత్రమండలి మిషను వారలు ఫ్రెంచి సాధ్యధికనులందు బోధించుచున్నాడు. దీనిమూలకముగ దాడి బందరుందు గుంపులకును మిగి మండలివారికి సమానమాట్లు లా డుననియు, యురపుకు సైనికుల రాబడి కువయోంపకుననియు తెల్పుచుచున్నది.

స్వేచ్ఛ సందర్శి

లండను, అక్టోబరు 20:—మండేపులపడినవల స్వేచ్ఛ సు సమావేశపు సంధికై ప్రమున కాలానుసారము అరిజోలు యొక్క యు సాజీయానుభవజ్ఞుల యొక్కయు సమావేశ మాపబడినది.

స్వేచ్ఛను వార్తలు

అంగ్లో స్వేచ్ఛనుసందర్శి

మాడ్రిడు, అక్టోబరు 20:—అస్ట్రీయా యభివృద్ధిపట్ల స్వేచ్ఛ ను ప్రభుత్వమువారు ఋణ మిచ్చుటకు కాల్గివేటు తీర్చుకొని నది. అంగ్లో స్వేచ్ఛనువాడిజ్య సంధికై ప్రమున కూడ అది అంగీ కరించినది.

వేల్పుయువరాజు

లండను ప్రజలభినందించుట.

ప్రాచ్యమాత్రమునందీ వచ్చిన తరువాత లండను ప్రజ లిచ్చుకున్న అభినందనము లందుటకు వేల్పుయువరాజు గారు పోయిరి. కన్నాటు ప్రభుత్వము రం లీడ్స్ గారు నవగరు రాజుగారు, అగాభానుగారు, లాయడుబార్నింగారు చెం బ్రిటన్ గారు నింకయు గౌరవనీయుల నేకులు వచ్చియుండిరి. లాయడుబార్నింగారు రాగానే ప్రజల తృప్తిత్యాసభరితులై కేకలి డసాగిరి. రాజ్యప్రజల పరిచయము నూపాదించుకొనుటకే నేను వర్తకులను గావించియుంటినియన రాజుబడిలుచెప్పెను.

భారతదేశముపట్ల అభిప్రాయము

లండను, అక్టోబరు 20:—మండేపుగ బ్రిటిషు సాం రాజ్యమున సమావేశము పాగొనించి భారతభూమివిషయ ము చాల తెలుసుకొనుటకై నను పోయిరి. ప్రాచ్యము మన పరిపాలనముక్రందనే, గతి సంగ్రామమున ఇతరరాజ్యములతో సమానమిది పోరాడి యాస్థానము నూపాదించుకొనినది. మనకు సమరమున చాల సహాయపడిన క్షేత్రరాజుల నెంతయో యభి నందించెద. నేనెక్కడపోయినను, సాదర పూర్వకముగ స్వాగతము లిచ్చుచుండిరి. నేను ముఖ్యముగ భారతీయ సై నకుల పరిశీలనపోయి యుంటిని. వారు నాకు చూపిన యా టులయందును, చేతకలయందును, కొనులందును నేను సంతోష పూర్వకముగ పాల్గొన కల్గితిని. పర్యటాత్మకములవారేవేళలను యుద్ధముల పాల్గొనుచుండుట నేకనుగొంటిని. అన్నివిధములైన వైనికులకు ప్రేమింతునీయగ భారతభూమియంద నర్హత కలిగియున్నది. నీవిలు సర్వేకు ఆద్యోగుల కష్టములు చాల చూడకలిగితిని. దురదృష్టవశమున సంస్కరణములకు తృటిలేక ముగా పనిచేయువారు ల నేకులున్నాడు. కి కొట్ట ప్రజలున్న మనోభావమైన వులేక కాల్గిపాయము లుండుట యొక అలుచా

ఏదీ ఎట్లున్నను భారతీయులు సాంఘికస్థ స్వరాజ్యము నవేక్షించు, కాంతిపుష్పంబు భారతదేశమున పరివర్తనమున, కృషియందును సేవ అభివృద్ధి జెడపజుదని ప్రశ్నించెద. వాణిజ్యము గౌరవపడ వని భారత యువజనము బోధించు నేర్పాట్లు జేయువలయును, స్వరాజ్యములందు అల్లకల్లోలములనుండి భారతభూమి కొలది రోజులనుండి దూరమైనదని వినుటకును, మంచివాలు భారతభూమియందు కురిసినవని వినుటకు నాకు మోద మొనర్చుచున్నది. భావి అభివృద్ధి కిది రెండును కుభనూరవలసి కలచెనె. 4 నూనములు సంతోషముగా పలు స్థలముల ప్రవృత్తము సలిపి, కరాచీవద్ద భారతభూమిని వదలు నేర నాకు దుఃఖము వచ్చినది. మయొకటూరి భారతభూమి చూచుభాగ్యము వచ్చుగాక యని ప్రార్థించును భారత తీరములు విడువ గలిగితిని.

బోనర్లా-కాన్సర్వేటివులము.

బీజ్పూర్ అక్టోబరు 22 ర్యాతి:— కాన్సర్వేటివులము నకు చేసిన పార్లమెంటు ప్రభుత్వ సోమవారము సమావేశమై బోనర్లా గారిని కేంద్రముగా నాడుకునిక ఎన్నుకొనెదరని ఆందోళన అభిప్రాయమును వ్యక్తము చేసెను. బోనర్లా గారు బకింగ్ హామి పార్లమెంటుకు వెళ్లి ప్రధానమంత్రిత్వము వంగికిరించెదరు. మంత్రివర్గమును కలసికొని పేర్ల జట్టికను కూడ రాజుగారికి సమర్పించెద. విధ్వాండు సందేహములు నాశనమై కనుమర అట్టి భేదాభిప్రాయములు లండనున కెలియవచ్చును.

ఎన్నికలు జరుగవలెను

‘మొమ్మ’ వ్యవస్థ

ఎన్నికలు జరిగిన దివసము నానాపార్లమెంటు సభ్యులు గామోదించిన మంత్రోక్తము సభివారమునం దుండుట యందలి తని మొమ్మ వ్యవస్థ ప్రాయమున్నది.

కర్తను ప్రభుత్వ

విదేశాంగమంత్రిగ నుండెదరు

మొమ్మవ్యవస్థ ఇట్లు ప్రాయమున్నది:— కర్తను ప్రభుత్వ విదేశాంగ మంత్రిగ యుండుటకు అంతర్జాతీయసమస్యలకు పరిష్కరించుట నులభింపజేయు. సమీపప్రాంతసమస్యలకు సందర్భమున కర్తను ప్రభుత్వము కాంతిసాపకమునకై గావించిన సేవ ప్రకటనార్హమై మున్నది. దాక్షిణ్యమును వారలను మంత్రికన్న మిత్రము డాక్టర్ చూడరామును సంపాదించుటకై కర్తను ప్రభుత్వము గొనసెట్టిన కృషివల్లనే ముద్రపా కమాలుగారికి సభివారమునందు, ప్రపంచ అర్థిక పరిస్థితులు చక్కబడుటకు ఇంగ్లాండు పాన్సుమైత్రి కలిగియుండుట ముఖ్యమనియు మార్పుంగ పోన్సు వ్యవస్థ ప్రాయమున్నది.

ఎన్నికలకు సంబంధించిన ప్రచారము వార్తాపత్రికలతో విరివిగ జరుపబడుచున్నది.

నూతన మంత్రివర్గము

లండను, అక్టోబరు 21 నూతనమంత్రివర్గమునం తెవ్వరెకరు మంత్రులు నుండవలయునో ఆలోచించుటకు నిన్నటి దినము తయర కాన్సర్వేటివులము నాడుకుట సభలు జరిగెను. ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారు సభివారమునం దుండెదరని ఊహించబడుచున్నది.

కర్తను భువ-విదేశాంగమంత్రి

నర్. డాన్ బాద్మెన్-చాన్సలరు అఫ్ ది ఎమ్మెంజె. కైకంటు టిం-ఇండియామంత్రి. డబ్ల్యు. కె. టెన్సిన్-మొమ్మ ప్రభుత్వ, కలకత్తా ఆమెరి, వెంటర్లను ప్రభుత్వ, నర్ ఆరబ్యుడి, నూతనగార్లలో ఒకరు కాల నీలమర్రిగ నుండెదరని ఊహించబడుచున్నది.

మ్యూరు కర్తను

కర్తను ప్రభుత్వము మ్యూరుగ చేయుదుడరని తెలియుచున్నది.

ఎన్నికలు జరుగవచ్చును

లండను, అక్టోబరు 20:— సోమవారమునాడు కాన్సర్వేటివులము నాడు, బోనర్లా గారిని కైకంటకునిక ఎన్నుకొనుట నిశ్చయము రాజుతో ఎన్నికలు జరుగవలయునని వీరు సలహా ఇచ్చిరనియు, నవంబరు 18 వేది సోమింగు లేదా నుండు వరియు తెలియుచున్నది. విశ్వాదు సుభివారమున చట్ట నిర్మాణము నాదించుట అనవరతముగా ఎన్నికలు జరిగిన కొన్ని దినులకే నూతన పార్లమెంటు కర్త నూతనపరచబడును.

అన్ని పక్షములవారు ఎన్నికలు జరుగవలయునని ఆశుక పడుచున్నారు. యూనియన్లను తత్తువుమంత్రిలో 18 నుండి లాయడు బార్లగారిని ప్రకటించుట ప్రకటనము ప్రచురించుట కు బోనర్లా గారు మోక్ష మంత్రికర్తను కియార్లవేయగలుగుట అసంభవమనియు మంత్రికర్త మేర్పడినను బోనర్లా గారి ఆరోగ్యము చక్కగ లే. ఇంకా కాలకాలము పరచేయుట దుర్లభమనియు, కొందరు కలచుచున్నాను.

డబ్ల్యు. కె. టెన్సిన్, కర్తను ప్రభుత్వము బోనర్లా గారితో ఒకసంవత్సరములకు అంగీకరించి.

వివిధ పక్షములబలము

నర్ డొనల్డు వర్మింగు గారు ఇన్నురవీథిలో మాట్లాడుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

రాజోవు ఎన్నికలలో ఇండియోడెంటు లిబరలుపక్షము వారును కాత్రిక పక్షమువారును కలసిపనిచేయుట అసంభవము. మునుపటికలె నూడుపక్షములుగాక ఇప్పుడు నాలుగుపక్షములుండవలెను. నూతనకామన్సువత్తుము అధికంభాగము లకు సభ్యులు స్వల్పసంఖ్యాకులగు ఎల్లకర్ల ప్రతినిధులగు నుండెదరు కావున మునుపటి ప్రాతిభ్యముండన యు నని యెన్నికలము త్వరగా గావించుట అవసరము.

విధ్వాండు సందేహ

విధ్వాండు విషయమై మాట్లాడుచు సాలిసుబరీ ప్రభుత్వ గారు, విధ్వాండు ప్రభుత్వమువారితో తమ కియ్యబడిన అధికారములను దుర్వినియోగమునకుంట్ల కలము విధ్వాండు కిచ్చిన వాగ్దానమును కొనసాగించుట యూనియన్లకు భర్యమని చెప్పిరి.

అల్లకల్లోల పార్లమెంటునకు నర్ కేమ్బ్లె కెయిగ్ గారు మాట్లాడుచు బోనర్లా గారు అధికారమునకు వచ్చుటచే అల్లకల్లోల పార్లమెంటు కలచునని చెప్పిరి.

ఇండియోడెంటు లిబరలు పక్షమువారి ఆర్థిక పరిస్థితులు మిగుల తృప్తికరముగ నున్నవి వీరివద్ద 80 లక్షల పౌనులు యూనియన్లపక్షమువారివద్ద 10 లక్షల పౌనులు నున్నవి. కాత్రిక పక్షము వారి ధనము తయో సమైక్యలక్షకు నిగద్యుగి అకు బల్లెయిలమ్యుటలను వ్యయమై పోవుచున్నది. అధ్యక్షుల సంఖ్య అధికముగ నున్నదిగాని అగినంతవ్యయములు లేవు.

వ్యతికాభిప్రాయములు

లండను, అక్టోబరు 20:— కొయిలిమను ప్రభుత్వ మంత్ర మొందినందులకు వార్తాపత్రికలు చింతించుటలేదు. డెయిలీ టెలిగ్రాఫువ్యతిక కాల్పనకల్లు తీర్మానము న్యాయమైనదని అంగీకరించుచున్నది. ఇంకను కొయిలిమను ప్రభుత్వములే పరిపాలనము కొనసాగించుచుండునని డెయిలీ గ్రానికలువ్యతిక ప్రాయమున్నది. లాయడుబార్లగారిని ప్రకటించుట ప్రత్యేకవ్యాస మొకటి కానికలకలక ప్రచురించుచున్నది.

ఇతరవ్యతికలు కొయిలిమను ప్రభుత్వ మంత్ర మొందినందులకు సంతోషించుచు కాన్సర్వేటివులమువారిని అభినందించుచున్నది. ఇంకను సక్రమరాజీనామధతులు ప్రకటనపరచబడుననియు, సామ్రాజ్యము వృద్ధిచెంది కర్తయు తగ్గుననియు ఈ వ్యతికలు నమ్ముచున్నవి. నీతివాద్యమైన రాజీనామముల సమ్మేళనము అంత మొందినందులకు లిబరలుపక్షపు వ్యతికలు ఉద్బోధించుచున్నవి.

లాయడుబార్ల

లింగు ఉపన్యాసము

అక్టోబరు 22:—లాయడుబార్ల గారు తనలో పరిచేసిన లిబరలుపక్షపు మంత్రులతో స్పెషలుబండితో నిన్నటి దినము లింగు ఉపన్యాసమునకు ప్రయాణమైరి. మార్గమధ్యమున కొన్నిరైల్వే స్టేషనులలో జనులు గుఱువులకుంట్లుగా వేరియండి లాయడు బార్ల గారు మాట్లాడవలయునని కొందరుచే అచచ్చుచ్చుట ఉపన్యసించిరి. రాజోవు ఎన్నికలందు రాను కనపడుననుకు వేరివారు ఉద్బోధనముతో పనిచేసెదరని నూదించిరి.

లాయడు బార్ల గారు లిబరలు కొయిలిమను పక్షము వారితో చేరి ఆపోసిమయను తిగురులే సెనరని కొందరు కలచుచున్నారు. లిబరలు కత్తువులతినిధిగ ఎన్నికలలో అధ్యక్షిగ లాయడు బార్ల గారు నుండెదరని కొందరు సత్యముతో చెప్పుచున్నారు.

మార్గమధ్యమున పౌనులు అధ్యక్షిగకు ఉద్బోధనమును ప్రకటించిరి స్పెషలు బండినియన్లవలన నుండెదరయ గుంట్లు అధికముగ కూడియు దిరి. లాయడుబార్ల గారు రాసిన ఉపన్యాసములనుగ్రహ మిక్రింద పొందుపరచబడింది:—

దేశక్షేమమే ప్రధానముగాని ఒక రాజీనామమునకు కలకులార్థము ముఖ్యము కాదు నేను వెనుకటివరకే స్వాగతి క్రియమునకు ధర్మమునకు పోరాటము నలుపుచున్నాను. కొయిలిమను ప్రభుత్వమునకు ఎన్నియోలాభములు కలుగుచుండటోరవలయునని వేరివారు కొందరు అంతయు ధ్వంసముచేసిరి. అనధికర్తలగు నానాకుల ఉపనీకలులు నివృత్తియోజనములై రెండు పక్షములకును గలమైత్రి అంతమొందుచున్న దని చింతిల్లుచున్నాను.

కాన్సర్వేటివుల పక్షమునకు వేరివ వాన్నియులకు చేరిరి. నర్ కె. టెన్సిన్ వారను, బర్మింగ్ హామి బార్లగారు ప్రభుత్వము నేను కలసి జాతీయైక్యతకు పాటుపడెదము. యధ్యమునందు విషయమును సమకూర్చిన కాత్రియైక్యత ఇప్పుడు కూడ డెనుకరముగ నుండవలదు.

లింగునందు స్వాగతము

లండనీ లింగు స్టేషను వేరిగ న అచ్చుట వేరియన్న గొప్ప జనసమూహము మార్గధ్యములు గావించిరి. సభివారములకు నునే నేమలలు లిబరలు కొన్నియవారు లాయడు బార్ల గారిని తమ సుఖమునకు అధ్యక్షులుగను నర్లు గారిని ఉపాధ్యక్షులు లుగను ఎన్నుకొనిరి. 3000 మంది భంగమున నుండిరి. లింగునందు బోలు లేనందున వెలుపల వేరిగొలది జనులు నిలిచియుండిరి.

ఏకదేలు ప్రభుత్వము అధ్యక్షుక వహించి లాయడు బార్ల గారు ప్రజలకు పట్టుకొమ్మయినయొ, ప్రపంచమున కంతయు ప్రేతు ప్రాప్తమయి విజయమునకును ప్రవాహిసాలనమునకును పాటుపడు లాయడు బార్ల వంటివారిని యున్నామై లిబరలు పక్షమువారు విడవాడె రనియు చెప్పిరి.

లాయడుబార్ల గారి ఉపన్యాసము

కారలకును కల్లువంతు రాజీనామముల పిదపము ప్రారంభించబడెను. యధ్యమునందు విజయమును సమకూర్చి ప్రస్తుతము దేశము సమస్యలను తృప్తికరముగ పరిష్కరించుచున్న కొయిలిమను ప్రభుత్వము అంగీకరించిరి. కాన్సర్వేటివుల పక్షమువారికి కొయిలిమను ప్రభుత్వమునకు అధికముగ లాభము కలుగ లేదని వారిట్లు చేసిరి. కావున రాజీనామము ముఖ్యమో దేశము ముఖ్యమో ప్రజలు నిర్ణయ పరచవలయున్నది. నేను పోరులపక్షమునకు చేరినవాడను నానేక వికరములను పౌనులకు కుచ్చించుచున్నాను. ధర్మనింతలో నర్లంక ల్లు ముతో నేను నా ధర్మములను నిర్వహించుచుంటినో లేదో నిర్ణయింబుద్ధి తో నేనవయమంటినో లేదో నిర్ణయింప మిగిలెను. (హర్షధ్వనలు) కొయిలిమను ప్రభుత్వ మంత్ర మొందిట కొన్ని కారణములు ఇచ్చిరి. మమ్మ ప్రార్థనాపరమ రాజీయపక్షపు వార్తాపత్రికలు లేవు. మంత్రులందరు అధికముగ పరిచేయుచుండెదరారు. నాకుట్లు నేనొక్కడినము విక్రాంతినైన పొందియుండలేదు. ఇప్పుడు నేను నిగద్యులలో చేరినాను. నేను యుద్ధాంగ మర్తిగ నుండుటకు సుపర్యవనియు కాంతి సమయములందు. పనిచేయుటకు నీయు కొందరు చెప్పుచున్నారు. ప్రాణాపాయములందు చక్కని విశ్లేషణ చేయులిగి తలనొప్పి కుదుర్చుటకు అనుభవము వైద్యునికలె నేనున్నాను. (హర్ష)

ప్రధానమంత్రి దేశసేవ

యధ్యమయమునందు నే నెల్లు వనిచేసింది ఎల్లకు తెలియును. సందే ముగిసిపిమ్మట ముసలివారికి పిఁఠులు దేశమునందు ఆరోగ్యపరిస్థితులు స్థాపించుటకై పనిచేయుంటిని. వర్షేల్లు సభివారము కొట్లకొలది ప్రజలకు స్వాగతికర్త మిచ్చువర్త మని నేను చెప్పుచున్నాను. ఈ సందేహములకు నావాదానికలది స్థాపించబడినది. అనేక జేతులందు నిగద్యుల కొధికారము లొలగింపబడినది. ఇతరజేతులవలె అప్పు తీయక లాతి అర్థిక ప్రతిష్ఠను కొయిలిమను ప్రభుత్వమువారు కాపాడగలిగిరి. ప్రాతికూల్యము తీరముగనున్నది. క్యయమును అగిముగ తిగిచితిమి.

విరోధాభిప్రాయములలో ఈదేశమునందు మార్తమే ఆదాయ ముఖ్యము సరిపోవు: ట్టి బడ్జెటు కియారు కాబడుచున్నది. ఇట్లు ఆర్థిక పరిస్థితులు స్థాపించుటకు ఛంబర్లెన్ నర్ రా బర్మహరముగార్ల దూరదృష్టి సాహసము కారణము. బ్రిటిషువారి ఆర్థిక గౌరవము ఇతరదేశ కలకల ఎల్లమార్తము తగలేను. అయిన నేమి? ఇట్టి సుఖప్రకాశమునకు కారకు లగు కొయిలిమను ప్రభుత్వము ధ్వంసము చేయుటలేదు. యధ్య పాతుగిని నిర్ణయించుసభ జరిగెను.

ఒక కేసు మరయొక కేసుతో పోటీచేయవలయునని నావలను అధికముగ నిర్బంధమండ బ్రిటిషువారు ఆమెరికాయనైట్జ్ స్టేటువారు స్నేహభావముతో కాంతిమార్గము నందు ప్రకర్తించుట సాధ్యమయ్యెను.

విధ్వాండు - ఇండియా

కొయిలిమను ప్రభుత్వ మంత్ర మొందినకు మరయొకముఖ్య కారణ మున్నది. విధ్వాండుతో సందేహిచేసికొనుటకు అనేకులు అక్షేపించిరి. ప్రాచ్యదేశములందు సర్దువల చూపుటచే సామ్రాజ్యపురైత్తి గౌరవము స్థాపింపగలిగిమి. పలువురు సామ్రాజ్యగ మొర్ని డాక్టర్లు జలసంధుల కింధ్యుప్రదేశములకు నుండునట్లు చేయవలెనని. ఈ ఏర్పాటులకు భంగము కలుగ లేదు కదా. కొయిలిమను ప్రభుత్వమువారు విరోధాలో యధ్యము వ్యాపించుకుండుటచేసిరి. నే నెల్లప్పుడు సక్రమప్రజాపరిపాలనాభివృద్ధియే కోరుచుండువాడను. విశ్వాభివృద్ధి, ఆయుధ నిర్ణయము, విధ్వాండుకాంతి, భూతదేశ స్వాగతికర్తము మున్నగు విషయములందు వైసిగ్గాంత్యుననుసరించి వేడుకలిగించిన ప్రతిష్ఠములన్నిటిని ప్రతిపక్షుల తీర్మానము వికర్మించిరి. కొయిలిమను పక్షమును ప్రతిపక్షింపట ఇట్లు ప్రారంభమయ్యెను. సమస్యలకు కాన్సర్వేటివులు తిరుగుబాటు చేయుచుండెదరయ నా రింగుడు కూడ అట్టి అభిప్రాయముతోనే నున్నాను. బోనర్లా గారు గూడ కొంత కాలము ముందు వెనుక నాలోచించిరి. అనధికరము లేదనాను రాజీనామము లాభమును కోగవార్త మాటలను లక్ష్యముచేసి బోనర్లా గారుకూడ ఇట్లు వారిపిచ్చి ప్రకర్తించి నందులకు కుంఠిల్లుచున్నాను.

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు

లండను, అక్టోబరు 21:— శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు సార్వభౌమని సందర్శించిరి.

ఒక విప్లవకారుని చరిత్ర

తాజమహేంద్రవరం జయిలు.

1915 లో లాహోరు కుట్రకేసుకు సంబంధించిన పాంచాల దేశమును ప్రస్తుతము రాజమహేంద్రవరం జయిలులో నొక సంవత్సరము నుండి శిక్ష ననుభవించుచున్నాడు. ఈ విచిత్రపురుషుని చరిత్ర యందు బొంబుపరుషుడనినది:-

పుట్టినింట పాంచాల దేశమున, రాజపుత్ర వంశము నుండి కిరీటి ఇరుకెయ్యెనుమిది సంవత్సరములకుంటే నెక్కువ వయస్సుగలవాని కావచ్చును, విశాలశ్రములు, గంభీరమగు ముఖమండలము, నల్లనిగడ్డము, గోధుమవర్ణపు శరీరములు, అతడు రాజపుత్రుడని చెప్పకయే చెప్పను. ఈ తడు ఇరవది సంవత్సరముల వయస్సు నుండి నిండక మునుపే, వర్తకము కొఱచు అమెరికాఖండమున కేగెను. అమెరికా ఖండములో విద్యాభ్యాసము కొఱచి, వర్తక వ్యాపారముల నిమిత్తము తన కూలివనలకొఱచి, ప్రవాసము చేయుచున్న భారతీయులెందరోకలరు. వీరిలో పాంచాల దేశము మొదలు, అమెరికా దేశపు స్వాతంత్ర్య వాయువులను బీల్చుచుండుట చేత గాబోలు వీరిలో ననేకులు స్వాతంత్ర్యకాంక్షతోపరులై, తమ మాతృదేశముయొక్క దాగ్ధ్యముక్తిని సాధించు నిమిత్తము "గడ" యను ఒక విప్లవ సంఘమును నెలకొల్పి, అమెరికా దేశమునకు వచ్చుచుండు ప్రతి భారతీయుని నందును విప్లవ భావములను సంక్రమింప జేయుచుండెరి. మన పృథివికిం గూడ నివిప్లవకారుల కూటములలో జేరెను. 1914 లో జర్మనీ యుద్ధము ప్రారంభమగుట తోడనే ఈవిప్లవకారులలో నుండేవధిక మయ్యెను. హిందూదేశములో క్రిటికుల ప్రభుత్వముపై తిరుగు బాటును గలగ జేయుటకు మంచిరసము వచ్చినదని తలచిరి. జర్మనులు గూడ నీపార్టీవారికి ఆయుధసామగ్రిని, ధనసాహాయ్యమును జేయుచుండిన అప్పుడు ప్రకటింపబడెను. ఈ విప్లవకారులు హిందూదేశములో విప్లవము బుట్టించుటకై మూఠాలు మూఠాగగ స్వదేశమునకు వచ్చిరి. 1915 లో రెండవ మూఠా కలకత్తా చేరువకు దిగెను. ఈమూఠా అమెరికాలో బయలు దేరినట్లు పోలీసువారికి ముందుగనే తెలియవచ్చెను. వారిని రేపు లోనే అరెస్టుచేయుటకు బందోబస్తుచేసియుండెరి. వారు దిగుటతోడనే వారను పోలీసువారును తలపడిరి. కొందఱు వెంటనే అరెస్టు చేయబడిరి.

పట్టుబడుట

తరువాత గొలదికాలమునకే పృథివికిం గూడ హిందూదేశమునకు వచ్చెను. పోలీసువారు వీనిని నిఘాలోనుంచినను, బట్టు కొనలేక పోయిరి. ఈతడెట్లునో పంజాబు నురక్షితముగా జేరెను. పోలీసువారిని బట్టుకొనుటకు విశ్వప్రయత్నములను జేయుచుండెరి. వారా ప్రయత్నములలో నున్నట్లు పృథివికిం గూడ వెలియును. అయిన నీతడెక్కడకును బాటపాక లాహోరులోనేయుండి, ప్రతిసాయంకాలము పోలీసు నూపరికొండెంటుతోనే "హాకీ" అడుచుండెడివాడు. కాని ఈతడు వారి నిఘాలోనున్న పృథివికిం గూడ యితడే అను సంకల్పి అపోలీసు అధికారికి తెలియదు. ఈ పృథివికిం గూడను ఒక సర్కారుదొడ్డికిని సహవాసమయ్యెను. ఈయదొడ్డికి పాంచాలదేశమును, ఈయవృత్తను బాలాకాలము మిక్కిలముగనే యుండుచున్నది. ఒకరోజున మూమూలుగనే ఉభయములు, ఆయదొడ్డియంటు లేయాటనీరు త్రాగుచుండెరి. ఆయదొడ్డికి మిత్రద్రోహి యగు నని పృథివికిం గూడ కంతమాత్రము అనుమానము కలుగలేదు. ఆయదొడ్డికి ఆవాడు పోలీసువారికి వరికిచ్చి, సమస్త మేర్పాటు చేసియుంచెను. సాయంకాలమైనది. బల్లయొద్ద గూర్చుండి లేయాట త్రాగుచుండెరి. ఆయదొడ్డికి ఏదయో పనియన్న వానివలె లేచి, బయటకుపోయెను. ఇంతలో నొక పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు రివాల్వరును జూపుచు వీనిముందర నిలువబడెను. పృథివికిం గూడ జంకలేదు. పోలీసు అధికారికిని కిందబడ వేసి, ఆరివాల్యరును లాగి నేముచుండును. కొంతసేపటిలో మరికొందఱు పోలీసులుబయటకువచ్చి, పృథివికిం గూడను బంధించివైచిరి. పృథివికిం గూడకు బట్టుపడెను. సర్కారుదొడ్డిగఱును జంతుటకు ప్రయత్నించె నను నేరమునుమోపి, వీనికి తదిసంకల్పముల కఠినశిక్షను విధించిరి. తరువాత గొలదికాలమునకే లాహోరు కుట్ర బయల్పడెను. పృథివికిం గూడను కూడ తిరిగి ఈకుట్రలోని ముద్దాయిలతో బాటు విచారింపి, 25 సంవత్సరముల వ్యవహారపాప శిక్షను విధించిరి. మొదటి శిక్షయూ, రెండవదికలసి, పృథివికిం గూడను పృథివికిం గూడను సంవత్సరముల అనగా తన యాభిజ్ఞము కారాగృహమునందే గడువవలసిన గతి కల్పెను.

ప్రతిష్ఠాపాపము

ఈతడు అక్కినతై దిలతో బాటు అందమానుష్యములకు దీసికొనిపోయెను. అక్కినతైదను పదేపాదలు వర్ణనాతీతము. పృథివికిం గూడ పాంచాలదేశమును, రాజపుత్రుడు. ఈతడెట్టివాడలనైన నోర్చుకొనగలడు గాని, గౌరవహానిమాత్రము సహించజాలడు. స్వాభిమానమునకును, కారాగృహవాసమునకును, బాదురము. అక్కినతైదనునే ప్రాణముకంటె పెధికముగ నెంచుకొనువాడు. చెరకాలలయందు బాధలుపాలుకాక తప్పదు. అందమాను ద్వీపములో సోదర పంజాబీ తై దిల డెబ్బది మంది యుండెడివారు. వారిలో భూయిష్ట నేసిం గూడ పంజాబీ నవ్యాముగ జయిలధికారులు కొట్టిరి. వానిని బెట్టినరాధలు జెప్పవలసికాదు. అక్కిన పంజాబీ తైదిల దీనిని సహించలేక పోయిరి. వారి రోషములను ప్రజ్వలించెను. భానోగినిను గొట్టిన యిలధికారులను దగవిధమున శిక్షించిన గాని తాము భోజనముచేయకుండ కట్టుబట్టుటకు సంకల్పించుకొనిరి. ముందుగ తమబాధలను ఇండియా గవర్నమెంటువారికి వెలియజెప్పట యొక్కమనితలచి, పృథివికిం గూడ యధికారుల యనుజ్ఞను వేడెను. కాని, అయధికారులు వాని కనుకతి నొగగలేదు. అందమాను ద్వీపములో సభికారులచేయ దుగంధములు బయటిలోకమునకు వెలియజెయ్యె. ఇక కర్తవ్యమేమి? పృథివికిం గూడ వీరముగ వాల్చించెను. "నాకార్యము కొనసాగలేన, లేదా యీ ప్రయత్నములో ప్రగ్గతలేను." అని పృథివికిం గూడ ప్రతిజ్ఞపట్టెను. సోదర పంజాబీతైదిలతో బాటు ఈతడును భోజనము మాడెను. కాని కొన్నిదినములైన పిమ్మట అక్కినవారు అధికారులతో సమాధానపడిరి. కాని, పృథివికిం గూడ తమ ప్రతిజ్ఞాభంగమున కోర్కెబాలకు. అక్కినవారు తిరిగి ఆహారమును స్వీకరింప మొదలికినను, పృథివికిం గూడ తనదీక్షను సడలుకొనలేదు. అధికారులు వీనిని శివరతుకొనవలెనని ఎంతయో ప్రయత్నము చేసిరి. నయమున, భయమున ప్రయత్నించిరి. తనముడుదినములు గడచెను. కాని, పృథివికిం గూడ తనదీక్షను సడలజెయ్యెను. జయిలు డాక్టరు బలకంఠముగ పాలను వీని ముక్కులోనుండి యెక్కించెను కాని, ఆపాలు లోపలకు పోయినవెంటనే వమనము చేసి కొనెడివాడు. పాలను బలకంఠమున కెక్కించినను లాభము లేకపోయెను ఎట్టిధారకమును లోపలకు పోవుటలేదు. ఇరవది దినములు కడచెను. శరీరము కుష్కించి పోవుచుండెను. ఈతనిని కొట్టులోనే బంధించియుంచిరి. ఇతరతైదులను వీనియొద్దకు పోనియ్యకుండెరి. ఎవరుండుగద భటులు వీనిని గావలాకాయలు చుండిరి. ఇరవదవరాత్రి అతివాసముపుట్టెను. కంఠమున క్షేమముడుపడుచుండెను. ఊపి రాడుటలేదు. ప్రక్కనున్న మంచి నీటి పాత్రనెత్తి త్రాగపోయెను. కాని, "వలదు, వలదు" అని అంతర్యామి ఒక యలుమువలె వానిచేవులలో బ్రతిధ్వనించెను. ఆపాత్ర క్రిందతైటెను. కాని, దాహ మతిశయించుచుండెను. "వలదు వలదు" అనుచున్నను వానిమనస్సు పాత్రమీదకే బోవుచుండెను. తనమనస్సు చలించుచున్నందుకు భయపడి, ఆపాత్రను బోర్ద్రోకెను. అంతట చిత్తమునకు కాంతిలిగెను ఒక దగ్గుపచ్చి కంఠములోని క్షేమము బయటపడెను. మృత్యువు తిరిగి దూరమయ్యెను.

దిగంబరియగుట

మృత్యుమాడు దినము లిట్లు కడచెను. దిన దినమునకు శరీరము కుష్కించిపోవుచున్నది. మృత్యు మాడవరాత్రి అతాత్తున కాళ్ళు, చేతులు కల్లపడెను. పృథివికిం గూడ తనకు చలకలు గ్రమ్ముచున్నట్లు తెలిసికొనెను. వానిసంకల్పకత్తి యమోఘము. రీకరముపై గంబరిని గప్పుకొని ప్రాణామామమును బట్టెను. వ్యాధయమునందే వేండ్రము బయలుదేరి, శరీరమునకు తిరిగి వెళ్లు తగిలెను. ఇట్లు పృథివికిం గూడ దినములు మృత్యువుతో బోరాడుచుండెను. అధికారులు పాలను బలకంఠముగ నెక్కించుచుండెరి. కాని ఒక చిందువైనను లోపల నిముడుట లేదు. వాని శరీరమునందు ఎముకలు, చర్మముతప్ప రక్తమాంస మెల్లనియు నెండిపోయినవనియే చెప్పవచ్చును. 150 దినము లిట్లు కడచెను. ఇక పృథివికిం గూడ 90 పాడ్ర బయలుగొనిపోవుటలో శాశ్వతమేమి? కాని శరీరము క్షీణించుచున్న కొలది యు వాని యాత్మజలము మాత్రము హెచ్చుచుండెను. మిగిలిన తైదీలకును, అధికారులకును, మరి యొక సంఘర్షణము సంఘటిల్లెను. వారిచ్చిన కంబల్లను అధికారులు లాగుకొనిరి. అది శిశికాలము. అందమానులలోని చలి దుర్భరము ఈ సంఘర్షణగూడ మన పృథివికిం గూడకు వెలియవచ్చెను. సోదర తైదీలు చలిచే బాధపడుచుండె తానుమాత్రము కంబల్ నెట్లు కప్పుకొనగలనని పరికించి, తనకంబల్ నే కాక, అన్నివస్త్రములను విసర్జించి దిగంబరుడయ్యెను. లోపలకు ఆహారములేదు.

బయటకు వస్త్రములేను. వాయుభక్తుడు దిగంబరుడు కూడ నయ్యెను. అందుపై మానసాద్రను గూడ కహించెను. నిద్రయను నదిలేదు. వదిలిపోయిన పువ్వులకలె శరీరమంతయు మడుమగిని పోయెను. కాని, ఆ శిశికంఠమున కౌర్యాన్ని అంశకంఠము ప్రజ్వలించుచుండెను. అక్కినతైదీలు వీనియొద్దకు వచ్చుటకు వీలులేదు. ఈతడు వారియొద్దకు బోవువమనన శాశ్వత ఇనుప, బేడిలు వేసి, నొక నెలమందుకుది భటులు కాచలానుండిరి. పట్టుదల విడువుదని సోదరులు చాటు చాటుగ కబరుపంపుచుండిరి. ఒక దినమున నొకదోహ రొడనేయును, వానిముఖముపై వ్రాలెను. పృథివికిం గూడని బిడకిట బట్టుకొనెను. చచ్చివదిగదా యని పిడకిటను వదిలెను. దోహ సజీవయై యెగిరిపోయెను. తాని ప్రపంచములో నీదోహకంటె నెక్కువ వాడని కాని వాని మనస్సునకు దోహెను. సోదర తైదీలందరు ఒకదని నవారింపుచుండె తాను బట్టుపట్టు అహంకారముగ నుండున తలంపు కలిగెను. కార్యము కొనసాగకపోయినను, సోదరుల యభిమతి ప్రకారము 150 దినములైనపిమ్మట పృథివికిం గూడ ప్రతమును విమించుకొనెను.

రైలునుండి ముకుట

పృథివికిం గూడ మరొకరితోబాటు 1920 లో చెన్నపట్టణమునకు దీసిగిరివచ్చిరి. అచ్చటినుండి వారిని రైలుమీద రాజమహేంద్రవరం జయిలుకు దీసుకొని వచ్చుచుండిరి. రైలు బింగోలుస్తేవను చాటికెచ్చుచుండెను. రాత్రి, పోలీసుభటులు బెడలుమెదురించి నిద్రించుచుండిరి. రైలు వేగముగ బోవుచుండెను. కాళ్ళకు అడ్డబేడిలు కలవు కాని పృథివికిం గూడ వానిని లక్ష్యము చేయలేదు. అకస్మాత్తుగ క్రిందికి దుమికి ఒక బొమ్మ జెముడుకంచెలో బడెను. బెడలతయి కంటకములచే ప్రణమయ్యెను. కాళ్ళకు బెద్దగాయములు తగిలెను. ఇప్పటికిని అవి కలలు వేసియున్నవి. గుండునూదితో వీని నిప్పటికిని బయటకుదీయుచు ఇవి మీ బింగోలు ముండెని రాజమండ్రి జయిలులో తెలుగుతైదీలకు జూపుచుండును. కాళ్ళకు దెబ్బలుతగిలినను లక్ష్యముచేయక కాళ్ళకున్న ఇనుపగొలుసులను రాళ్ళపై బ్రద్రుకొట్టి, ఒకకుగ్రామమునకు జనెను. ఇంతలో పోలీసువాడు మేల్కొని జరిగిన పనిని గ్రహించిరి. వెంటనే రైలు బింగోలుస్తేవనుకు వరల్పుబడెను. తక్షణము పోలీసుబిచ్చిది కలువైపుకు బయలుదేను. పృథివికిం గూడకు తెలుగరాదు. వానియొకమే అతడు పంజాబీ యని వెల్లడించగలడు. మునుగటిదినమున బట్టుబడెను. పృథివికిం గూడ జబ్బిడియలుకు వచ్చి ఒక సంవత్సరమైది. ఈతడు రైలులోనుండి దుమికినది పోలీసుభటులగుడు. చిరాలకథ అతనికంటునోకనవచ్చును. చిరాల ఒంగోలుగమింపములో నున్నదని కూడ వాసికి తెలియవచ్చును. "ఒంగోలు" యనుమాట అస్తేను నదిగర వాని జెవులబడి టోడనే చిరాల జూడవలెననెడి కోరిక గలిగి దాని నాపకొనలేక దుమికితి నని చెప్పెను. ఈమనచేసి నందుకు ఈతనికి మరి రెండుసంవత్సరముల శిక్ష విధించెను.

రాజమండ్రి జయిలు

ఈతడు రాజమండ్రి జయిలుకువచ్చి ఒక సంవత్సరమైనది. ఈతడనిన, తోడితైదీలకే కాక, జయిలధికారులగుడ బాలగౌరవము కలరు. జయిలులో రోగుల కుపచారము చేయుచుండును. ఈ జీవితమంతయు నిగోడలవధ్య గడపవలసినవృత్త నను చింత వానకేమాత్రము ఉన్నట్లు కనుకట్టెను. ఎప్పుడును నవ్వుచుండును. రాజమండ్రి జయిలులోనున్న నాన్ కోఆపరేటరు, తైదీలకు కొంతకాలము హిందీ భోధించుచుండెడివాడు. ఈ హిందీపరీక్షి నానాటికి వృద్ధి జొచ్చెను. పృథివికిం గూడ ఈ యువోయ వర్తలలో నెట్టి ఒప్పవర్తియములు నాటునో యను భయముతో జయిలధికారులు ఆ హిందీపరీక్షిని మార్పించిరి. అనవాయవర్తలెను జయిలులో తమకిడిలేదు, అది లేదని సలుగుచుండురు కాని, పృథివికిం గూడ మాత్రము ఏమియున్నను, ఏమిలేకపోయినను, ఒకటే నిశ్చింత. జయిలులో నీటి తైలకాలము కృశించుచుండెదని ఒకరు ప్రశ్నించగ, "లాహోరు కోటపై బ్రిటిషుబావుటా యెగురుచున్నంత కాలము తాను చెరకాలయందుండుటకే కోరుచుండును" అని పృథివికిం గూడ ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

(కృష్ణ పత్రిక)

తామర తైలము

తామర, తీట, దురద మొదలగునాటికి మంచిమందు తామర, తీట, గడ్డికి మంచిది దట్టి ఒక 0.5-1 మౌరమే. అనేకరొండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సారులు రాదినతోడనే పోయినదని కలమంది మాకు వ్రాసియున్నాడు

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి-మద్రాసు.

చిట్టి

లేక నిశుమానసదర్పణము

1. అల్లరి.

"చిట్టి పిల్లగా కక్కడికి పోకుండా మాస్తూకుండు" అని భార్యతో చెప్పి క్యామలరావు అక్కనుడు పోయాడు. చిట్టి మాడకుండా ఉండి సమయం చూసి.

నువ్వు భర్తకు పువ్వులను చేయటకు గోవునుపిండి పొనలేదును హాటలో నువ్వుకుద్ద కూర్చున్నది. మళ్ళీ మళ్ళీ చిట్టి యోచనకూడందో అని తలయెత్తి చూస్తూఉంది.

"అమ్మా, నాన్న గారేలే" అంది చిట్టి. తల్లి వినిపించుకోలేదు. చిట్టి తల్లి చేతుల కింద నుంచి వెల్లుగా దూర వడిలో కూర్చుని తల్లి మొహాగేసి చూస్తూ బుగ్గలమీద చేతులుచేసి తడుముచు

"అమ్మా నాన్న గారేలే" అంది.

"అక్కనుగు వెళ్ళారు"

"నీకు ఏమాయా లేవదానికీ"

"అమ్మా ఇంకొకమిథాయి రెస్తారు, నాన్న గారు కాదు"

అవునమ్మా అని చేతిలోని చేతు ప్రక్కని బెట్టి చిట్టిని ముద్దాడుచుండగా చిట్టి విడిపించుకొని నేనాడుకోవాలి అంటూ బాటెరి భయంతో పోయింది. లోకలినుండి బొట్టువెట్టు తెచ్చి హాటలో ఉన్న కర్మిరక్కని వడి దానివైపుండి వర్చిమీద కక్కికూర్చుండి మేజావైపుగాగిరితాలు సరికిస్తూ ఉంది. నిల బడియన్న పుస్తకాలు మేజావైపిది చప్పడయింది. తల్లికైకి చూసింది.

"అయ్యో చిట్టి ఏమిటా అల్లరి"

"నాగిరాలు నవ్వినా" ఏంటి అంది చిట్టి.

"ఆ అల్లరమిటి"

"ఏమిటి" అని చిట్టి తిరిగి చూసింది.

"ఏమిటా! అల్లరి!"

"అల్లరా!"

"అవును, అల్లరే."

చిట్టి నవ్వుతూ "అల్లరా! అల్లరా?" అంది.

"అల్లరేంటే అమ్మా"

"అల్లరంటేవా?"

"ఊ"

"నువ్వుచేసేది అల్లరి"

"నువ్వుచేసేది కాదా?"

"కాదు."

"నేను చేస్తే అల్లరి నువ్వుచేస్తే కాదు, కాదా?" నువ్వు నవ్వుకుని చిట్టివైపుకొని మేజావై నుండేవాటి నన్నిటిని సరిగా నుంచును.

"ఊ, ఊ, అంతా పాడుకోవాలి! నాన్న గారితో చెప్పు తాతే. నీవని అవుతుంది"

"ఇంకాచాలితేదా ఏంటి? ఇంకపోవాలవక."

"ఎక్కడికే, అమ్మా! ఎక్కడికీ! చెప్పవు? అడుకో దానికా."

"ఆ, అవును."

"ఆ, నీతో అడుగును."

"నీతో అవుచ్చి వెట్టాద్దా! పోనీతే"

"అవుచ్చి ఏవీ?"

"ఉంది, వెడతాను"

"నుండినీ"

"వెట్టో ఉంది. తీసివెడతానుతే."

"వెట్టో వాతే! ఉట్టిమీద, అను."

"అవును, మరిపోయానే! ఉట్టిమీదఉంది, వెడతానే, అమ్మా" అంటూ కంటి యిట్లోకి చిట్టిని తీసుకుపోయింది, తల్లి.

"అమ్మా నాకూ..... అవుచ్చి..... వెడుతుంది" అని సాడుచూ, తల్లిచంకలో ఉండు తూంది, చిట్టి.

2. మిథాయి

"అమ్మా, పిల్లగాకీ బాబా లాచ్చాయి, నాకు చూపించ వున్నే" అంది, చిట్టి.

"నువ్వువెల్లి ఆరుగుమీదనుంచుచూడు" అంది, తల్లి.

"నువ్వురావాలి."

"నాకు పని ఉందమ్మా, ను వెళ్ళు"

"నాకు భయమేతుండే"

"నీనిక్కడికి ఉంటాను, వెళ్ళమ్మా, భయంలేదు" "బాబావెల్లిపోతున్నాయి - ఊ, ఊ... నే నల్లరి చెయ్యను లేలే, రావు?"

చిట్టి చంక బెట్టుకుని నువ్వు వెల్లి పిల్లిమరుగుమీద నిలబడ్డది.

"అమ్మా, చూసావా! మన వచ్చేటప్పటికే బాబాలు పోయాడే! రమ్మనవులే, అల్లరిచెయ్యను."

ఇవాళకొద్దు-రేపు రమ్మందాంతే.

మళ్ళీ రేపాస్తాయా?

వస్తాయి,

నిజంగావస్తాయా, అమ్మా?

వస్తాయంటే!

రావోలే!

రావోలే, ఎరగవు! అవి!

రావోలే కొట్టేస్తాం, కాదూ.

అవును.

ఎవరు కొడతారు, చెప్ప

నవ్వు కొడతావు

నేను కాదే!

నేను కొడతానులే, పోనీ

(నవ్వుతూ) నీచేత కాండేవా?

మరెవరు కొడతారు?

చిట్టి తల్లిచంకలోనుంచి వడబుచ్చింది, కాళ్ళు జారనిదేచి బాడించుకు కిందకు దిగి గబగబ పరుగెత్తుకు పిల్లివెంటిపోతూ ఉంది. పిల్లి ఎక్కడ వడిపోతుంటేఅన్న భయంచేత చిట్టి, చిట్టి అని కేకలుచేస్తుంది, నువ్వు ఒక్క నువ్వునుమూలో కండ్లి చంక నుండి, చిట్టి నాన్నా, నాన్నా, మిథాయి అమ్మకు వెట్టాద్దా, ఇవాళ

ఏ?

అమ్మ అల్లరి చేసింది

నువ్వు నవ్వుచు భర్తవై పు చూచుచున్నది.

ఏం అల్లరిచేసిందమ్మా?

నీ పుక్కికాలన్నీ తీసేసింది

అలాగా! (భార్యకేసిచూసి) ఏం. ఎందుకు తీసావు?

ఎండునుబుర్రే, అమ్మా. అంది నవ్వుచూతల్లి.

నాన్నా, ఇలాచూడు, నేను తుర్చిమీద కూచున్నాను. రానుకుంటున్నాను-అమ్మెచ్చి కొప్పుడి దింకేసింది. చూడూ అమ్మకింత పిసరయినా వెట్టాను.

పోనీతే, నువ్వేతిను అందితల్లి.

తింటాను, పో.

చిట్టికేతికి మిథాయిపొట్ల మిచ్చాను, క్యామలరావు. వడి వడిగా చిప్పేసి అందులోనున్న రెండు ఉండలలోను ఒకటి ఎడమచేతితో పట్టుకొని రెండవదాన్ని కడితేత నుంచుకుని కొడుకుత్తింటూ నేలమీద గంటు వేస్తుంది.

నాన్నా!

ఏమమ్మా?

మిథాయరెచ్చి వెట్టావు, కాదా?

అవునమ్మా, తిను.

నాకోసు తెచ్చావా?

నికోసును.

తిమ్మకిలేదు కాదా?

అయ్యో లేదులే. నాకొక్కంచెంవెట్టు, చిట్టి,

అ... అని తలతిప్పచు దూరంగా పోయింది.

నేలేచ్చి వెట్టానుకానూ, మరినాకొక్కంచెంవెట్టావా? నువ్వేయి కల్లరిచేసావు వడి, చెప్ప,

మీకూ నన్ను చుట్టింది" అనికాకాకోకం చేసింది నువ్వు. నేనేంకేసాను? అమ్మచేసింది!

అమ్మా చేసింది, అల్లరి, నవ్వుచేతావు.

నేనేమీ చేయండేనా!

చెయ్యలేదు, పాపము మిగిలినమిథాయి ముక్క అంతా తి నేసి, మరీ, మరీ, నాతో చెప్పకుండా ఎంచుకన్నావు, బాబో, చెప్ప!

తల్లికేసిచూచి అమ్మా చేయండేనా - నాన్నచూడు. అల్లరి చెయ్యలేదంటున్నాను!

కె. హెచ్. వి. యస్. నారాయణ.

మారి (గోదావరిజిల్లా)

కొటమర్రి కనకమ్మగారు అంతర్వేదిపాలెయన నువ న్యానము లొసంగిన పిమ్మట రాజోలుతాలూకాలోని మామోరి గ్రామము 17 వ తేదీని దయచేసింది. గ్రామకాంగ్రెసు సంఘ యాజమాన్యమున సభ జరిగింది. వేయిమంది సభ సభ్యులొందిరి. మొదట గోపరాజు వేంకటాచలపతిరావుగారు ఒక ఆరగంట ప్రస్తుతస్థితిగతులను గురించి యువస్వగించిరి. పిమ్మట కనకమ్మ గారు తమసహజ గౌరవస్థానాన్నితో సుమారు మూడుగంటల కాలము సహాయ నిరాకరణోద్యమమును గురించియు ప్రస్తుత పరిస్థితుల గురించియు మధ్యస్వగించిరి. మహానాడు ఖద్దరు ప్రచారమును. కాంగ్రెసు సంఘమున సభ్యుల జేస్తుటయు జరిగింది. ఇంకను ఈ ప్రాంతమున కనకమ్మగారు కొలదికాల ముందు, శ్రీలక్ష్మీ ప్రత్యేకసభలు జరుపబడును. శ్రీ. పురుషోత్తం వంటి ప్రబోధము కలిగింది. ఖద్దరును ఖర్చు పెట్టింది. క్వరలో మంచియభివృద్ధి కలుగ గలదు. ఒక నిశ్చయము.

ధన్వంతరి జయంతి

శ్రీమధన్వంతరి జన్మదినమునాల్సినము. ఆశ్వమేజ బహుళ క్రయోదశి బుధవారం 18-10-22) రోజున గుంటూరు జిల్లా, బాపట్లతాలూకా, కృష్ణాపురి (కొమ్మూరు) గ్రామములో పెద్దింటి వెంకటాచలపతిరావుగారికిలన జన్మపడినది.

ధన్వంతరియొక్క కుటుంబధర్మక్షేత్రగా నియమింపబడినది. అంతరిం పెద్దింటి వెంకటాచలపతి రావుగారిచే ధన్వంతరి చరిత్ర పాఠకథావ్యాసముగానున్నా, సహివారం కేకవాచార్యులుగాను నునియితరులచే అభ్యోగ్యున నుమై దీర్ఘమైన యాగ శాస్త్రములున్నా జరుపబడినవి.

ఒరంగల్లు

ఈపునమున ఆశ్వమేజబహుళ క్రయోదశి బుధవారము రోజున శ్రీ రామలింగేశ్వరవేదాలయములో నిర్వహణము నందలి గొప్పవిశ్వాసులగు బ్రాహ్మణులు, వైద్యులు వైశ్యులు వక్త్రు మొదలగుమహాసభ ఒండడ గలసి శ్రీ ధన్వంతరి జయం త్యుత్సరమును యథావిధి విశులమత్సరముతో సలిపిరి. శ్రీ ధన్వంతరిజయతారమునుగురించి బ్రాహ్మి రెంటుపాల భద్రద్రాస్థి గారును, ఆయుర్వేద కల్యకంఠమును గురించి నిఖిలభారత, ఆయుర్వేద మహామండలియొక్క బ్రాహ్మణ్ వెంకటగిరా ను ఆయుర్వేదగర్వి మా డిప్యూటీక్ సాహెబు ఎ. వి. యస్ గారిచే గడు రకవంతమును శ్రావ్యమును నువ్వగింపబడినను.

కోవ్వూరుతాలూకా సంఘము

ఈ నెల 25-వ తేదీ మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు యీ తాలూకా సంఘసభయొక్క సాధారణసభ సందర్భం స్వరా బ్యాక్రమములో జరుగును. ఈరోజు మధ్యాహ్నం 1: వెల్లుగు మండల మహాసభయొక్క ఆహ్వానసంఘమును మానును. కాన తాలూకాసంఘసభ్యులెల్లరును యీ తాలూకాలోని మండల మహాసభ అభిమానులెల్లరును విచ్చేయప్రాధికరులు.

బొమ్మా కేసురెడ్డి

కార్యదర్శి

గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు ప్రచారకసంఘ

సమావేశము: నందివెల్లు

ఈసంఘ సమావేశము ఈనెల 18 వ తేదీ నే నుగ్రామ ములో జరుగవలసింది కాన్నికొన్ని కారణంతరములచే మొదట 18 వ తేదీకొన్ని కార్యకర్త 28 వ తేదీకొన్ని ప్రార్థనమైనది. ఇక మార్పులకు వీలులేదు గాన. వైసంఘ సభ్యులున్నా యింకా యితర, ఉద్యమభిమానులున్నా సదరుతేదీ కార్యకలాపముడిక రా ప్రార్థించుచున్నాను. మాకాంతిసేయన్నా ఇంకనిదిను అమ్మమ్మవను గడ్డుకుచ్చి తమరాకై సరిక్షించుచుండెదను. పున్నన లక్ష్మీన్నారాయణగారు రాత్రి 7½ గంటలకు వచ్చెదరు.

కొ. సూర్యనారాయణ మూర్తి

జిల్లా సంఘకార్యదర్శి.

చిత్తూరుజిల్లా నగరియలకా నవరంబాకగ్రామములో పోషించియుండు శ్రీశృణ్ణలద్దర్ పింగళిపార్వతీరాజీపాళెసెం దుగకు 579-8-9- విలుకుల ఖద్దరక ప్రముఖ ఆయుర్వేదవేది. ఈ గ్రామములో రైతులు ఆయుర్వేదముతో ఖద్దర్ క ప్రముఖ దీక్షితులమకొన్నా గాన లదికాలములోనే గ్రామంకి యు ఖద్దర్ మహా మగునని ఒకరు ప్రాయచున్నాను.

301-594

జూ బు లు

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

15-10-22 తేది 28గిన సామాన్యసభయందు గయా

కాంగ్రెస్ కు కొందరు ప్రతినిధులు ఎన్నికైనవిడి. భద్రులకాలను ప్రత్యేకించి, ఆకాశుని తొమ్మిదిగురు సభ్యుల, యధీనముచేసి, వారు భద్రులవిషయము విచారించుచు, సంచరించుచు, స్వచ్ఛతను నిరూపించు మండలసభలును, వారి నిరూపణము తెలియ గలంబులై, వ్యాపారముల వత్తుములమీద ప్రతిభానుమిదను, ప్రతిభానుమిదను సభ్యుడై కొ. పార్థసారథి అయ్యంగారు చేవాలు ఇంగ్లీషులో ఉండవలసివట్టును, ముద్రచేవాలు సహితము చెల్లదనియు తీర్మానించవలెనని. ఈసభకు వ్యవస్థలకు ఇచ్చియుండు సర్టిఫికేట్లు (స్వచ్ఛతా నిరూపణ పత్రములు) తిక్కరపు గామిరెడ్డి కంపెనీవారును, ఓరుగంటి రామచంద్రయ్య కంపెనీవారును వాడుకలో నుండియున్నారు. అట్టి వానికి తేది 15 నుండి చలామణిలేకని లోగడ తెలిపియుంటిని. వారును ఆపత్రములను వాల్చుచేయవలెను. ఎర్రరేసు (వతిత్రు) ముమిద చేవాలు తీసికొనవచ్చుచుండల, అట్టివాని విషయమై ఈ కాంగ్రెస్ వారి సర్టిఫికేట్లు లేకని భావింపవలసియుండును.

శ్రీ గాంధీచహాత్తుని నిర్బంధించిన దినము తేది 18 యందు కాంగ్రెస్ కార్యదర్శులును, శ్రీల కాంగ్రెస్ సమాధ్యక్ష కార్యదర్శులును (శ్రీ చతి తిక్కరపు నుద్యమము పాణికా కనకమ్మగారులును) వీరులయందు భద్రత విక్రయించుచు, కాంగ్రెస్ సభ్యులను చేర్చి, వ్యాయవాది సోదరులు ఒక ప్రచురణము వెల్లడించి, ఈ పుణ్యదినమునందు విదేశీవస్తుములు కొని పాక్ష మొడికట్టుకొనరాదని హెచ్చరించుచు, విదేశీ టపానులుకూడ కొనరాదని వ్రాసివేసిరి. ఈ ప్రచురణమును అంగీకరించు బహువీధిని, టపాను అంగీకరించు జనము పండివెట్టుచుండిరి. ఇందులన లాభము చేసారెను. మా వ్యాయవాది సోదరుల గహాయమున మేమొకయు కృతజ్ఞులము.

ఈ నవంబరునెల, నెల్లూరునకు జయప్రదము. నామకల శ్రీయుతులు వెన్నెలకంటి భాగవతయ్య, కందాడై శ్రీనివాసకాగార్లు విడుదలయై రావలసియున్నది. శ్రీయుత గుంటూరుయే వెంకటసుబ్బయ్య, చేజెర్ల లక్ష్మీనరసింహంగార్లును, కిరె కిడి. తులై నందున ఒక నెల తర్గులచే అప్పటికే విడుదల యగుదురు. (ఒక విలేఖరి.)

తెనాలి తాలూకాబోర్డు

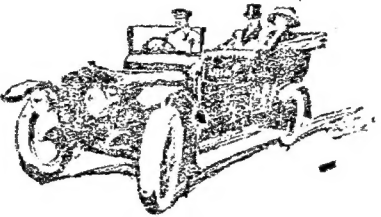
పంచములకు ప్రాతినిధ్యము లేకపోవుట

ఇక్కాలమున బ్రాహ్మణోద్యమము బ్రాహ్మణేతరోద్యమమనియు ముఖ్యములగు రెండు యుద్ధములు ప్రస్తుతము రాజ్యాంగమునం దిమిడి యున్నవి. అవిరెండును పరస్పరసంఘర్షణచే చేతమున కలకారమునే చేయుచున్నవి. బ్రాహ్మణులు స్వలాభమును దేశలాభమును గమనింతురు గాని బ్రాహ్మణేతరులన్నరొ స్వలాభమునే గమనించుట యన్యాయము. బ్రాహ్మణేతరులన్ను ప్రభు పంచములుకూడ తదంతర్భూతులే కదా? అట్లయిన పంచములకు తగిన అభివృద్ధిని వై బాతులు కమ్మ రెడ్డి బలిగవారలు చూచుచుండిరా? లేదు! ఎటుల బ్రాహ్మణేతర కబ్బ నిష్పత్తి? ఇదివరకే క్షుత్రియులు వైశ్యులు బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునందు చేరవనిప్రకటించి యుండిరి కదా? పంచముల దురభివృద్ధినిగూర్చి ఇదివరకు మహానుభావ గానన సభ్యులొకరు కొలది కాలముక్రిందట ఆంధ్రప్రదేశ్ జంతు విభలముగా విమర్శించి యుండిరి. కానియుగతత్త్వమునకు వగచుట గతజల సేతు బంధన మొనర్చుటయే గదా! ప్రకృతమున స్థానికప్రభుత్వమును ప్రజాస్మితము చేసిరి గదా. అట్టిస్థితిలో తాలూకాబోర్డుల యండేమి జిల్లాబోర్డుల యండేమి ప్రజా నిర్వచికము గాని కుటికొన్ని భాగముల పంచములువై రా పలుకుబడిలేని శంభుములకని నిమిషంబువిడిచి. తెనాలి తాలూకాలో విశేషము కమ్మవారు. రెండవ పంచములు. మూడవది రెడ్డివారు ఇంట్లుండగా పంచములు జనసంఖ్యలో రెండవస్థానము కలిగినను కార్మికుల లగుటచేతను ఓరుగంటి పేతువుచేతను వారు తమ ప్రతినిధుల పంపలేక పోయిరి. మిగిలిన కమ్మ రెడ్డి తెలగవారలు వారిప్రతినిధుల పంపుచున్నారు. ఎనిమిది. రెడ్డివారు 8 గురు తెలగవారు 2 గురు సర్వీకరకు వారివారి బలములపట్టి సభ్యత్వమును గ్రహించుచు గలిగిరి. ఇక నుండి వై షా బోర్డు అభ్యర్థులు వయచే సంపాదించు 4 స్థానములు గలవు. అందొకటి ముఖ్యముగా పంచముల కిచ్చిరివలయును. వ్యాయవాది జన

కంభ్యును బట్టి పంచములకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మిచ్చిట్లుయినచో రెండు స్థానములయినను ఇవ్వక తప్పదు. అట్టితరీ శ్రీ రాయ బహుకూర్. పి. యస్. యతిగజాబునాయుడుగారు పంచము ప్రాతినిధ్యమునకు పంచత్వమొనగుట చాలా అక్రమము. ఇట్టి అక్రమములు పంచములపట్ల చేసిన ఎటుల తాము బ్రాహ్మణేతరోద్యమిమామనలని చెప్పుకొందురో తెలియకున్నది. పంచముల యందెవ్వరును ఆస్థానమునకు తగిన వారు లేరందుమా నిష్పవరకు తెనాలి తాలూకాబోర్డు నందును జిల్లాబోర్డునందును సభ్యత్వమును జయప్రదముగా కొనసాగించిన శ్రీ కట్టుపల్లి పిచ్చయ్యగారు లేరా? లేకమరొకండలు విద్యాధికులేరా? లేదా శ్రీనాయుడుగారు తెనాలి తాలూకాలో పంచములు లేరను కొన్నారా లేక దిగ్భాన్తులు లేరను అనుకొందురా? గతసంవత్సరమున వీరే జిల్లాబోర్డున అధికారులు గాన శ్రీనాయుడుగారు ఇ.వై.నెను (పంచముల) అభివృద్ధి నిమిత్తం జిల్లాబోర్డు నందైనను తెనాలి తాలూకాకు ఒక పంచముని నియమించి వ్యాయవధమును కనుగొందురు గాక.

పంచము కులజుడు.

గ్యాల్వీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈ స్కూలులో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, ఈ దినములలో మోటారు వైన్యగా తయారై K. R. ఆఫ్ ట్టు గవర్నమెంటు లై సెన్సు షా. బస్ దొరకును. (II)

ALLEY'S MOTOR INSTITUTE, Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

మలయచందనము

గనేరియా ఆను మిగతాగమనము మళాళం కథ్యము లేదు. వివిధాంతో మన లేదు. ఎటువు, తెలుపు, వచ్చు, అను మాడు విధముల నె క రో క మా ను మాడు పూటలలో మాన్యును. శ్రీల దేవుడు వ్యాసులకు మాడ ఇది రాజావధము. (1251) వచ్చి 1 కి కు 2.4.6

గంధర్వ పార్వతి, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.)

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

మలభమై అనుభవసిద్ధులగు 600 చికిత్సలను తెలుపు సద్గ్రంథము ప్రతియింబు నుండదగినది ఆంధ్రులచేయదగిన మందులు 1 కి 1-4-0 (2) వి. పి. 0-6-0 ఆరోగ్యదర్శనము:— వ్యాధులను రావండా కాపాడు కొను మార్గములను చూపించును, తప్పక చదువ దగినది 1 కి 0-6-0 వి.పి 0-4-0 ఆయుర్వేదవంధిక:— ఆరోగ్య, వైద్య, కారీర, నిధాన వస్తువులు, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యపుత్ర. మారిది యుచితము చందా రు 2-8-0 వైదిని ఏక కాలమును కొరవరాకి 8-12-0 లకు పంపెదము. ఆయుర్వేదగ్రంథముండలి, వెరిదేవి. (నెల్లూరు జిల్లా)

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0 మొదటి వాచకం 0-6-0 తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు వీలయిన సులభ శయిలిన వ్రాయబడినవి. తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము తపాలవెట్ట 213, మద్రాసు.

ఎస్. మోహిదీన్, ఎమ్. ఖాసిమ్

సాహెబ్ అందుకో ఫర్మి చర్ మేకర్లు, నర్సారావుపేట క్రొత్తమాపు మేలైన గృహకోవకరణములు ధరలు సరసము, ఒకసారి ఆర్డరునుకంటే పరీక్షించుకోరెదము

ఆటపచ్చ క్యాన్ వాను వేయబడిన క్యాంపుచందము

సాధారణ క్యాన్ వాను వేయబడినది	1-కి ధర రు 14/-
మంచమునకుత గిననంది	1-కి ధర రు 12/-
మంచమునకుత గిననంది	1-కి ధర రు 1/-
పరదాలు, కోదులు, దారము	1-కి ధర రు 2 8/-
క్యాంపు ఇనుపమడుపు ఈజీ డర్స్	1-కి ధర రు 7/-
వాతపలక	1-కి ధర రు 1/-
క్యాంపు ఇనుపమడుపుకట్టి ఇనుప ఆర	య్యుతో నచా 1-కి ధర రు 4/-
క్యాంపుకట్టిఆరమ్ములేకుండా	1-కి ధర రు 8 4/-
క్యాంపు ఇనుపమడుపు	1-కి ధర రు 2 8/-
క్యాంపు ఇనుపబోర్డింగుమేహ	1-కి ధర రు 8/-
క్యాంపుకట్టి	1-కి ధర రు 4/-
పూగు (రాకింగు) కుర్చీ	1-కి ధర రు 6/-

ఆపూర్వజ్యోతిష గ్రంథరాజము

వీనిని గురించి 28-7-21 తేదిగల "ఆంధ్రప్రదేశ్" యిట్లు వ్రాయుచున్నది. "హేమన్త ఆస్యోయిల్లు" ఇయ్యది సర్వజనోపయోగముగ వున్నకమాణికృతము. ఇందలి ప్రతినిషయమును ఆ మూల్యము, జ్యోతిషములనుని ప్రజలకందించు మాయాపులకు వరులు, పాతికలు సమర్పించి వారు చెప్పెడు కల్మషములు నమ్మి మోసపోవువానికి కల్పరితవు. ఇతరులసహాయ మేమియు నక్కరలేకుండ బాతకము, జన్మశత్రులను మున్నగువానితో పనిలేకుండ ఏనెల కానెల కలుగగల భాని ఫలములను ఎవరిమట్టుకు వారు కడుసులభముగ చూచుకొనవచ్చును. అట్లు ప్రతినిషయమును ప్రతివారికిని బాగుగ బోధపడుకట్టి యీగ్రంథరాజము అతిసులభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. మరణకాలమును నిర్ణయించుట, శూర్యచంద్రాదులను బట్టి కుభ కార్య ప్రారంభమునకు అనుకూలకాలనిర్ణయము, దీర్ఘజీవితమునకు చేయవలసిన పనులు నిందు వివరింపబడినవి. ఒకరిసహాయ మనసరములేకుండ తెలియజలసిన విషయములన్నియు దీనియందు గలకను టితితో యోగిగాదు." దీనినెల పోస్తుభుల్కులక రూ 2-0-0.

ప్రీమియర్ ఎస్ట్రేలాజికల్ వీరీ, బొడవరం, విశాఖపట్నంజిల్లా.

మేల యిన స్వ తే క కత్తికట్టులు - చాకులు కప్పుతాళములు. ఆంధ్రసోదరులచే చేయబడినవి. ప్రాత్యహింపును. వెంటనే ధరల క్యాటలాగుకు వ్రాయును. వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc. మద్రాపురం. (గోదావరిజిల్లా) డిడిగ్రాఫ్ అడ్డము: "ఇండస్ట్రీ" మద్రాపురం.

జాతకరత్నము

గొప్ప భగవంతు! అర్థభరీదు! PART I. జన్మశత్రులను పుట్టినతేది వేళ మున్నగునవి లేకయే సంవత్సర ఫలితములను క్యారెక్టరు రీడింగుతో సహా యెన్ని సంవత్సరములైనను జ్యోతిషముని సహాయము అక్కర లేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భవము, సంధానము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు వ్యాధికళభావములతో నీరామి జాతకములను వారి వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషము. దీని నెల రు 2-0-0, నెలాఖరులోగా కొనువారి1-0-0 మూత్రమే వలయుచో జాతకములు సరసమైనధరకు పంపబడును. (164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖింకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

బహుమానము వైద్యవిద్య ఆయురారోగ్య శాస్త్రములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును. రాజైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, (8198) 21, విశాఖపట్నంజిల్లా, మద్రాసు.

Printed and Published by K. Nagaswara Rao, at the Andrapatrika Power Press, 6 & 7 Thambu Chetty Street MADRAS.